

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 .
Pe o lună . 2.40 .

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Multămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscrpte nu se înapce-
lază.

Obstrucția și votul universal.

Arad, 2 Noemvrie.

La 18 Noemvrie se împlinesc 7 ani de când contele Tisza, pe atunci ministru-președinte sprijinit de partidul liberal, a încercat înfrângerea obstrucției prin votarea unui nou regulament intern al Camerei, suspendând în mod volnic discuția proiectului.

Urmarea acestei votări se cunoaște în deajuns. A urmat ziua de 13 Decemvrie cu luptele dintre deputații opoziționiști și servitorii Camerei; a urmat disolvarea parlamentului și alegerile generale din Ianuarie 1905, cari s'au sfârșit cu înfrângerea partidului liberal. Ilegalitatea a dat partidului opoziționiste majoritatea, iar țării, după un an de frământări agitate, guvernul de tristă memorie al coaliției.

Guvernul contelui Khuen-Héderváry a ajuns acum în aceiași situație în care se afla cu 7 ani înainte contele Tisza, adevăratul îndumător al politicii guvernamentale de azi. De patru luni de când au fost prezentate Camerei deputaților reformele militare, discuția lor n'a înaintat aproape nici un pas. Opoziționiștii împiedecă discuția prin obstrucție tehnică, hotărâți să nu renunțe la această armă până ce guvernul nu va prezenta Camerei proiectul votului universal.

Acțiunea guvernului de-a se înțelege pe cale pașnică cu partidele opoziționiste n'a reușit, pentru că guvernul n'a voit să îplinească cererile opoziției. Lupta im-

potriva obstrucției se va relua acum cu alte arme, cu orice arme, pentru că obstrucția trebuie înfrântă cu orice preț — spune guvernul și oamenii lui.

În ce privește aceste arme ale guvernului în cercurile politice circulă veștile cele mai variate: se vorbește despre o nouă revizuire a regulamentului intern; de o altă interpretare, mai severă, a regulamentului de azi; de ședințe paralele; de lungirea ședințelor; de amânarea votărilor nominale pe sfârșitul ședințelor cum se face cu interpelările. Și cel chemat de-a înfăptui toate aceste ar fi să fie însuși contele Tisza, care va lua locul actualului președinte al Camerei deputaților, Berzeviczy.

E o coincidență poate voită că înfrângerea cu orice mijloace a opoziției se încearcă și de data aceasta în luna lui Noemvrie chiar în zilele în cari se încercase înfrângerea obstrucției cu 7 ani înainte.

Situația internă a parlamentului puțin s'a schimbat în acești 7 ani. Ca și atunci, guvernul dispune de o majoritate covârșitoare față de o opoziție de vre-o 100 de membri; ca și atunci, „opinia publică” a pornit să desaprobe obstrucția; ca și atunci, mai mare parte a presei ungurești e ostilă opoziției și vede în obstrucție numai un joc frivol. Înfrângerea cu orice mijloace a acestei obstrucții ar părea deci justificată prin încrederea ce-o manifestă guvernului această „opinie publică”.

Lupta ce se va da zilele aceste între guvern și opoziție este o luptă de mare însemnătate, care ne privește și pe noi foarte de-aproape, pentru că sfârșitul aces-

tei lupte va fi hotărâtor și pentru soarta votului universal.

Nu e nevoie de o pătrundere politică deosebită ca să înțelegi că toată comedia împăcării a fost numai o intrigă în scopul de-a sparge solidaritatea partidelor opoziționiste și a asigura votarea reformelor militare. Nimic nu dovedește mai bine aserțiunea aceasta decât faptul că guvernul refuză să îplinească condiția opoziției în schimbul căreia ar fi renunțat la obstrucție: prezintarea proiectului de lege despre reforma electorală.

Guvernul are nevoie de votarea reformelor militare ca apoi să poată amâna — *ad graecas calendas* — votul universal. Dacă guvernul, inspirat azi de contele Tisza, cel mai declarat dușman al votului universal, ar avea gânduri serioase să înfăptuiască vechea dorință a popoarelor și promisiunea a două guverne: votul universal, — ce-l îndeamnă să nu plătească încetarea obstrucției și revizuirea regulamentului intern — cu prezintarea proiectului de lege despre reforma electorală? Ce-l îndeamnă să refuze împlinirea acestei condiții a opoziției și să expună țara la noi frământări și turburări prin acte de volnicie și ilegalitate? Răspunsul nu poate să fie decât unul: escamotarea votului universal.

Înfrângerea obstrucției ar însemna deci și înfrângerea votului universal.

Trecutul ne-a învățat să n'avem încredere în guvernele ungurești, nici în partidele din sânul cărora iese. Cu toate acestea, motivele expuse mai sus ne fac să dorim ca noua luptă dintre guvern și opo-

Oratoriul d-nei de Maintenon

De Adrian Corbul.

La Versailles plouă. Picuri mărunte încarcă văzduhul cu o pulbere fină de apă. În mărețul palat abia de răsună pașii câtorva Englezi reci, corecți și grăbiți să treacă în revistă cât mai multe încăperi. Un vuet ușor, neîntrerupt și egal vibrează în sălile goale. Prin ferestrele largi dealungul cărora apa se scurge în șiroaie subțiri, văd parcul cum se întinde ud și dezolat sub un cer cenușiu. Brazdele de iarbă și de flori de un verde sumbru, copacii aproape desfrunziți pe scoarța cărora șirue ploaia, se ogândesc în bazinele plumburii. Din loc în loc, scânteiază vag albeața statuelor din alee; pe trupurile svelte și fine, cioplite în marmoră, ploaia se strânge în rinduri dese ca niște picături de sudoare. Și pe geamuri, ea cade neîncetat, cu un ritm monoton.

Imi plac mai puțin azi splendidele săli de recepțiune ale Regelui Soare ori apartamentele Mariei Antoniette pe cari le cunosc de mult. De aceea, căpăresc aripa dreaptă a palatului ca să caut încăperi mai puțin vizitate. Prin fastuoasele săli — în clar — obscurul cărora lămuresc în treacă palide gobelinuri, pașii mei ridică un ecou surd. Urc o scară, cobor altele, străbat ca o fantomă zeci de odăi deșarte, apoi, dintr'un coridor retras, trec într'un corp izolat al palatului, unde mă opresc. O atmosferă ciudată mă împresoară, un suflu auster se amestecă în vuetul misterios al odăilor. Mă aflu în apartamentul locuit acum două sute de ani de dna Francoise D'Aubigne, marchiză de Maintenon!

N'am călcat încă niciodată parchetul sumbru al acestor încăperi de o melancolie nobilă și rece. Odaia în care mă opresc e lungă și îngustă, cu pereții de culoare închisă. Un altar mic, de lemn de cedru se înalță sever în fundul ei, un altar acoperit cu o fâșie de catifea, odinioară neagră, acum eșită de vreme, în mijlocul căreia se poate admira o cruce lângă o evanghelie deschisă, brodate cu o artă neîntrecută. Din mobilele cari ornau pe vremuri această odaie, nu a rămas decât altarul. Astăzi, pereții ei sunt împodobiți cu gobelinuri, înfățișând scene ușoare și galante, foarte puțin în armonie cu austeritatea ei menire. Căci nu mă pot înșela: cămăruța aceasta lungă și îngustă, a servit acum două veacuri de oratoriu, celebrei favorite a Regelui Soare.

Vuetul ușor și misterios care vibrează cu atâta tristeță în încăperile marelui palat, se transformă pentru mine în acest oratoriu, în niște șoapte pline de înțelesuri. Ele îmi tâlmăcesc la urechi câteva din paginile cele mai interesante ale lungii și fastuoasei domnii a lui Ludovic XIV. Ele evocă în mintea mea, anii de bătrînețe ai magnificului rege și jugul cu care l'a încărcat pe el orgoliosul neînduplecat! mâna albă și fină a văduvei lui Scarron. Prin aceste coridoare au răsunat de atâtea ori pașii superbului monarh, în momentele când venea s'o consulte, în retrasul ei apartament, pe dna de Maintenon. Și el venea des. Răzimat de bastonul lui lung, cu peruca-i pudrată și inelată, Ludovic XIV nu se sfîia să-și izbească tocurile de mai multe ori pe zi de granitul sonor al coridoarelor ce mânau cătră încăperile locuite de cea de pe urmă favorită a sa, fără de care ajunsese să nu mai facă nimic, și ale cărei sfaturi

le asculta în treburile cele mai mari ca și în cele mai mici ale regatului său.

„Le Roi, Messieurs!” răsuna glasul șambelanelor, și regele intra pe ușa lângă care stau acum. Și parcă-l văd înclinându-se respectuos deasupra mâinii palide a femeii îmbrăcate în negru. Dela acest Ludovic însă și până la amantul tânăr al bieteii La Vallière, este o distanță nemăsurată. Între monarhul tânăr și fastuos, visând numai intrigi galante și mode superbe, și bătrînul rege, sever și bigot, care rătăcea ca o umbră în oratoriul dnei de Maintenon, contrastul e uluitor. Pe când cel dintâi în orgoliul său olimpien nu permitea nici unei influențe streine să se amestece în hotărârile ce le lua, cel de al doilea ajunsese să nu mai fie decât o jucărie în mâinile isteței favorite. Lucrul ar părea imposibil, dat fiind fondul suiețesc al regelui, care era un orgoliu neîmblănzit și o încredere oarbă în dreptul divin. Adevărul însă ne silește să primim faptele așa cum s'au petrecut. Care să fie pricinile acestei ne mai pomenite schimbări a mentalității despoticeului monarh? Cum a permis el, al cărui orgoliu n'a slăbit o clipă până în ceasul morții, ca o femeie să-l stăpânească așa cum stăpânea el odinioară pe curtenii săi? Întrebările aceste mi-le puneam eu, în acel colț retras al palatului din Versailles, în vreme ce ploaia se prelingea pe geamuri, ca un plâns fără de sfârșit.

Căci, — să fim drepti, — nu prin simțuri l'a dominat dna de Maintenon pe Ludovic XIV în acea epocă de bătrînețe a Regelui Soare. Și nici prin intrigi de curte n'ar fi reușit ea să ocupe un loc atât de important în inima lui. Intrigile i-ar fi permis cel mult să se mențină, pentru un scurt

ziției să se sfârșească cu înfrângerea guvernului.

O dorim aceasta în interesul votului universal.

Presa italiană și România. Ziarele „Messagero” și „Corriere della Sera” primesc din Filippoli dela corespondenții lor din Turcia — cari au fost expulsați de guvernul turcesc — o telegramă anunțând că guvernul român a comunicat guvernului turcesc, că România nu poate tolera trecerea peste fronturile sale a transporturilor de munițiuni și de arme destinate Turciei.

La această comunicare corespondentul ziarului „Corriere della Sera” adaugă comentariul că marea întârziere pusă de România pentru declararea pe față a neutralității sale este o dovadă despre existența convenției militare turco-române, demintită de atâtea ori.

Cum să fie votul universal? Conte de Khuen-Héderváry a adresat o circulară societăților culturale din Ungaria, cerându-le părerea asupra felului cum ar fi să se rezolve această chestie. Liga culturală din Nordul Ungariei discutând votul universal într-o ședință a comitetului său și-a exprimat dorința ca acest vot să fie cât mai larg, dar să se ție seamă mai ales de elementele patriotice! Prefectul dela Nyitra a propus să se atragă atenția guvernului asupra primejdiei ce-ar răsări din împărțirea cu acest drept a naționalităților...

Noul cabinet al Austriei. Se anunță din Viena: Noul guvern s'a constituit definitiv după cum urmează: „

Prim-ministru: contele Stürgkh.
Ministru de interne: baronul Carol de Heintold, guvernator din Moravia.
Ministru de finanțe: Robert Meyer, ministrul de finanțe de până acuma.
Ministru de instrucție: Maximilian Hussarek, șeful secției de instrucție.
Ministru de justiție: Hochenburg, ministrul de până acuma.
Ministru cailor ferate: baronul Zdenko de Forster, șeful secției cailor ferate.
Ministru de comerț: Mauris de Rosslin, șef de secție în ministerul de externe.
Ministru lucrărilor publice: Ottokar Trnka, șef de secție în ministerul cailor ferate.
Ministru de domenii: (interim) Zaleski, ministrul Galiciei.

timp, la rangul de favorită! Ea a mers însă mult mai departe. Ea l'a silit să încheie cu dânsa un mariaj așa zis secret, dar pe care îl cunoștea Europa întreagă. Și titlul de soție chiar, încă n'ar explica influența ei imensă asupra unui om ca Ludovic XIV. Atunci?

...Un abate tinăr, cu pantofii și sutana plină de noroi, intră în oratoriul în care mă aflam eu și-l părăsește numai decât, după ce l'a măsurat cu privirea ca un om care ar bătători niște locuri familiare. El îmi readuce în minte pe jezuiții de cari se înconjură dna de Maintenon, ale căror planuri le realiza ea servindu-se de docilitatea cu care Regele Soare se supunea dorințelor ei. Poate că aci stă și explicația acestei bizare docilități a strălucitului monarh.

Se știa că în tinerete și chiar maturitatea sa, Ludovic XIV era departe de a fi fost, ceea ce se numește un devot. El considera religia mai mult ca pe un mijloc politic de a conserva omnipotența monarhică decât ca pe un sentiment divin. De aceea o ocrotea el; de aceea a acordat el clerului atâtea prerogative.

Dar la bătrânețe, regele francez a devenit un adevărat bigot. De data aceasta, religia avea răsunet în sufletul său; ea vibra în cele mai ascunse cute ale inimei lui; ea era cea dintâi și suprema lui preocupare. Și misticismul acesta a mers crescând sub tușul fin și abil al văduvei Scarron, care manevra pe fibrele sufletuștii ale regescului ei amant, ca pe un clavier deschis.

Cât de profundă a fost, într'adevăr inteligența femeiască. Ea cunoștea sufletul omenesc tot atât de bine ca Saint-Simon, pătrunzătorul ei contemporan. Ea cunoștea mai ales sufletul lui Ludovic

Ministru „Landwehr”-ului: generalul Gorgi.

Noul cabinet va presta Duminecă jurământul de fidelitate, iar în cameră se va prezenta Luni, săptămâna viitoare. Sorțile, îi sunt tot atât de îndoielnice ca și cele ale lui Gautsh.

Spre prăpastie.

De Roman Ciorogaria.

— Continuare. —

Getrennt marschieren und vereinigt schlagen.

„Tribuna” n'a reflectat la ofertul dlui Brote și așa d. Brote, pe baza unui act dela părintele Mangra, și-a formulat pretenziuni materiale ce le-ar fi având la „Tribuna”, unde afirmativ a investit din al său un însemnat capital la întemeiere. Bazat bagseama pe împrejurarea convorbirei mele cu dânsul în București, îmi scrie în 9 (22) Octomvrie 1910:

„Înainte de ce aș face ori ce pas pentru a putea dispune de suma care o am la „Tribuna” aș dori să cunosc părerea d-tale asupra unui eventual aranjament amical ce am putea face, fără ca să se producă vr'o disenziune în nici o parte”.

„Tribuna” a rupt, în contra voinței mele manifestate, ori ce relațiuni cu mine. Este deci un lucru de sine înțeles ca să ne răfuim și în partea materială”.

La aceasta scrisoare, cu data de 22 Octomvrie (4 Noemvrie) 1910 i-am răspuns dlui Brote:

„La administrație nu se știe nimic despre pretenziunea d-tale. Părerea oamenilor dela ziar este, că d-ta nu poți avea nici un fel de pretenziune personală față de ziar”.

De atunci domnul Brote s'a retras în eremitagiul său din Cislădia, fără a mai păși cu pretenziunea sa.

Domnul Dr. Teodor Mihali însă susținea astăvară în luna Iunie în societatea unor profesori dela Brașov, că are știre pozitivă că d. Brote și acum scrie articoli în „Tribuna”. „Tribuna” l'a somat ca în termen de 8 zile să-și dovedească aserțiunea, dar d. Mihali tace, nu se simte obligat a da seamă despre celea ce le vorbește despre „Tribuna”. Ei bine, în situația aceasta a școlii lui Goldiș de a nu fi acasă când ție-se cere dovedirea, vin eu și dovedesc cu epistola dlui Brote contrariul. Cum stăm acum, dle Mihali cu „știrea pozitivă” ce o aveai astă vară? O mai ai și acum? — Ori îți tragi consecvențele față de cei ce te-au informat falș? Lumea e în drept să aștepte dela pre-

XIV ca nimeni altul. Dna de Maintenon a speculat elementele eterne ale psihologiei umane cu o măiestrie care ne uluște. Disprețuind mijloacele vulgare de intrigi și de lingușiri, de care se uzează pe la Curți, ea a făcut apel la un sentiment mult mai puternic, la un sentiment pe care îl vom găsi veșnic în sufletele omenesci. El se numește teama de necunoscut. El a cutremurat spiritul obacur al strămoșilor noștri din caverne și a infiorat mințile cele mai geniale. Da, pe misterul lumii neștiute s'a bazat dna de Maintenon pentru a-l reduce pe marele monarh la un fel de sclăvie nesimpțită. Și ea n'a greșit nici decum în socotelile ei. Ea a știut mai ales, că tocmai un om în situația lui Ludovic XIV rezistă cel mai puțin misticismului pasiv. Căci frica de moarte îi chinuiesc mai ales pe aceia cari au epuizat toate plăcerile pe cari le dă viața. Acești copii răsfățați ai soartei ajung, la o vreme, să-și spună că n'au ce mai aștepta pe acest pământ. Nimic nu-i mai ispitește, fiindcă ei cunosc totul, fiindcă au istovit toate fericirile lumii sub-lunare. Și la un moment dat totul le apare sumbru și dezolant. Ce mai au ei de așteptat pe bătrînul nostru glob? Ce surpriză plăcută le poate rezerva destinul? Nici una. Atunci, ei își întorc privirile obosite de pe acest pământ, pentru a le înălța spre cer. Ei doresc și nădăjduiesc cu toate fibrele inimei lor, o lume viitoare, necunoscută, cu fericiri inedite, pe cari nici nu le pot măcar bănuși. În acest caz a fost probabil și sufletul lui Ludovic XIV în momentul când a întâlnit-o în cale-i pe dna de Maintenon.

Terenul era fertil, sămânța aruncată, și austerei favorite nu i-a rămas decât să cultive planta misticismului în sufletul regesc. Prezența ei sum-

zidentul clubului deputaților români să fie corect și gentleman.

În 9 (22) Noemvrie au fost alegerile comitatense din Arad. La aceste alegeri s'a dovedit deplina desorganizație a partidului. Cei din cercuri umblau dela Ana la Caiafa după candidați, căci nu știau cine le sunt candidații și se făceau apoi candidări peste candidări, cu supărări cari slăbeau acțiunea. Sfârșitul a fost o cădere pe toată linia, — Românii erau aproape scoși din reprezentanța comitatensă.

Sub impresia acestui dezastru „Tribuna” a scris în amărăciunea sa, atâtea, că să nu căutăm cauzele înfringerilor numai în terorizările jandarmilor ci și în desorganizarea noastră.

Această critică a fost „pretextul” așteptat de un an de zile pentru asaltarea „Tribunei” — pe cum zicea „enfent terribilul” oculte din Arad.

În luna Decemvrie convoacă d. St. C. Pop la otelul „Vas” din Arad o conferință la care și-a invitat pe toți prietenii și pe prietenii acestora cari — dela nașul, la finul — își aduseră câte un țaran doi din satul lor, și cu acest numerus clausus de prieteni ne surprinde la conferință, despre care noi credeam că va fi o lămurire asupra dezastrului dela alegerile comitatense. Ne-am pomenit însă cu o scenă sălbatică în care s'a aruncat tăciunile bănușelilor de echivocitate asupra „Tribunei”. „Nu vrem pace — răcnea d. Goldiș — ci să scoatem ghimpele din trupul partidului”. Așa a adus conclava dela „Vas” următoarea rezoluțiune:

Rezoluțiune:

Pentru clarificarea situației și pentru îndrumarea afacerilor partidului național român din comitatul Aradului spre mers normal,

conferința supune întreaga afacere deliberării și deciderii comitetului central electoral al partidului național român din patrie, cu deosebita rugare, că acesta să conste în publicitate, dacă ziarul „Tribuna” este ori — nu organ al partidului național român, pentru ca toți aderenții sinceri ai partidului să-și poată conforma în consecvență ținuta lor față cu ziarul de sub întrebare și pentru că astfel să se poată restitui autoritatea indispensabilă fiecărui partid politic cu pretenții de seriozitate.

În 19 și 20 Decemvrie 1910 convoacă d. Gheorghe Pop de Băsești o conferință la Budapesta, după metoda dela Arad, dela nașul la finul, numai amici autorizați, va să zică comitetul național se preface într-o conferință de clică. Invitățile le-a expediat părintele Lucaciu și avea iscălitura dlui prezident Pop de Băsești. Eu n'aveam pre-

bră și maiestoașă a fost pentru superbul rege un fel de „memento mori” tenace și neobosit. Ci i-o fi șoptit ea la urechi în momentele lor de intimitate? Ce tablouri groaznice o fi evocat ea în mintea lui, cu privire la misterul lumii viitoare? Ce scene din „Divina Comedie” i-o fi sugerat ea? Ni-le putem cel mult închipui; faptul este că coardele sentimentale ale monarhului vibrau ca o harfă sub glasul inspănat al favoritei. Și prezența ei i-a devenit tot așa de necesară ca aerul pe care-l respira. Căci, întocmai după cum știa să-l înspăimânte cu groazele înflăcărâte ale infernului, tot așa îl știa și consola când era nevoe, vorbindu-i de extaticile plăceri ale raiului unde-l va chema Domnul după moarte. Și par'că-l văd pe suveranul în fața căreia Europa își pleca genunchii, ascultând ca un copil curios și supus, cuvintele pioasei femei. Par'că-l văd rînd pe rînd, cutremurat de atrocile viziuni ale infernului, sau extaziat de luminoasele scene ale Edenului. Căci omul cel mai tare are momente de slăbiciune cari îl fac egalul unui copil. Și iată în ce chip l'a stăpănit probabil dna de Maintenon, pe cel mai orgolios monarh al creștinătății.

În vremea asta, ploaia cădea mereu. Sub cerul vînat de toamnă umbrele amurgului se îngrămădau în oratoriul dnei de Maintenon. O răcoare fioroasă cădea din tavan. Și în vuetul care vibra în încăperi am avut impresia că deosebesc crîmpee din minutele trăite în această sală, acum două veacuri și mai bine.

Versailles, Octomvrie.

tenția să fiu invitat, căci am mai rămas eu în Pesta la uși până când se țineau ședințele sus la „Jaegerhorn”, dar s’au aflat oameni și chiar dintre prieteni autorizați, cari îngroziți de acuzele grave ce ni-se aduceau, au riscat întrebarea, că de ce n’am fost și noi invitați, căci nimeni nu poate fi judecat fără a fi ascultat. „Au fost invitați și domnul Oncu, Raicu și Ciorogariu, iată aici arată actele, dar n’au venit”, — răspunse venerabilul președinte d. Gheorghe Pop de Băsești. Constatată fiind în acest mod din prezidiu aceasta renitență a noastră, a urmat osânda în contumacie.

Faptul e că numai d. Oncu a fost invitat dar dânsul nu s’a dus, singur fiind, precum se știe și bolnav de o boală ce nu prea suportă agitațiile. Când li-s’a spus aceasta că d. președinte a informat rău conferința, pentru că nici eu, nici d. Raicu n’a fost invitat, atunci s’a ripostat că da, nu separat ei în invitarea dlui Oncu a fost expres scris să ne invite și pe noi. Norocul că d. Oncu a păstrat actul de invitare și a putut, autentic, să dea de gol minciuna, căci în act nu era vorba și de invitarea noastră, las că nici nu e de demnitatea noastră să fim invitați per mops, când toți erau invitați ad personam.

Cine a sedus pe venerabilul președinte Gh. Pop de Băsești, care este om onorabil și la vrista lui nu se joacă cu cuvântul său enunțând din prezidiu un neadevăr prin care să producă nedumeririle sub impresia cărora s’a enunțat sentința de osândă în contumaciam? Adevărat că d. președinte a avut cuvântul să lămurească în decurs de un an de zile aceasta enigmă și nu și-l’a spus nici când i-s’a cerut din partea „Tribunei”. Ce va să zică aceasta? Cum rămânem și cu prestigiul prezidiului partidului național?

Cine subminează vaza prezidiului, — noi care îi apărăm cinstea prezidială și a bătrânelor, ori voi cari i-ați dat neadevărul în gură?

Badea Gheorghe poate crede că o „fraus pia” e admisă și la noi, strănepoții lui Traian. Dar uite, nu-i admisă, bade Gheorghe, și dta ești dator a clarifica manopera aceasta frauduloasă care te-a adus în poziția critică de a spune un neadevăr. Chestia aceasta nu este o chestie de afecțiune a dlui Gh. Pop de Băsești, ci chestie istorică, avem deci dreptul să cerem lămurirea ei.

Conferința aceasta, între tunetele și fulgerile dlui Goldiș și ale dlui Ioan Suciu, s’a avântat la următorul conclud:

Deliberând conferința asupra tuturor obiectelor cuprinse în ordinea de zi, înainte de toate și-a exprimat deplina încredere față de președintele partidului național român, față de președintele clubului parlamentar naționalist, precum și față de întreg biroul comitetului, iar în fața atacurilor tendentioase îndreptate în contra comitetului național s’a constatat o desăvârșită solidaritate.

În situația actuală politică conferința a constatat că puterea executivă a statului continuă sistemul de guvernare opresionist în urma căruia se impune fiecărui membru al partidului național român susținerea solidarității nestirbite. Constatând că acest sistem de guvernare impune în scopul apărării intereselor mari naționale o acțiune politică sistematică și hotărâtă, conferința a decis înființarea unui birou central de organizare și de acțiune și ținerea mai multor meetinguri mari în timpul cel mai scurt.

A luat la cunoștință dorința exprimată de partidul național slovac privitoare la ținerea unui congres al naționalităților, primind în principiu ideea, și a numit o comisiune pentru pregătirea ținerii acestui congres la timp oportun.

S’a hotărât sistarea ziarului „Lupta” din Budapesta și editarea unui ziar, organ al partidului național, în Arad sub conducerea unui comitet de redacție.

Privitor la relațiunile dintre partidul național român și organele de publicitate conferința a adus unanim, pe baza raportului prezentat de referentul comisiunii exmise în acest scop, Dr. Nestor Oprean, următoarele concludiuni:

1. Comitetul declară că numai acel organ de publicitate servește intereselor partidului național român, care pe de o parte susține și propagă nestirbit programul partidului și concludiunile în vigoare ale conferențelor naționale, pe de altă parte întărește solidaritatea națională în cadrele și sub disciplina acestui partid, aflând modalitățile de a produce și întări încrederea obștei române în autoritatea conferinței naționale, care singură e chemată a stabili principiile politice ale națiunii române din Ungaria și Transilvania și singură e în drept a institui organele de conducere și de executivă a acestei politici. Orice încercare de a știrbi autoritatea acestor organe este un atac îndreptat împotriva conferinței naționale și în consecință constituie un act de trădare față de interesele naționale politice ale poporului român din Ungaria și Transilvania.

2. Comitetul constată că „Tribuna” nu e nici organ al comitetului executiv, nici al partidului național român din patrie. Prin ținuta sa echivocă în afaceri de ordin politic și prin încercările sale de a sgudui încrederea obștei române în autoritatea organelor de conducere și de executivă ale partidului național român, ziarul „Tribuna” din Arad a eșit din cadrele disciplinei de partid și a devenit vătămător și ostil intereselor partidului, iar din declarațiunea din numărul său 262 din 14 Decembrie n. că „vor putea veni vremuri și situații când ideea națională are nevoie de a fi susținută chiar și contra partidului printr’un organ de publicitate român” — acest organ de publicitate a încercat să anticipeze justificarea trădării intereselor politice ale națiunii române din Ungaria și Transilvania.

3. În afacerea organului de publicitate „Lupta” și „Poporul român” comitetul aprobă actul comisiunii sale de presă prin care s’a dispus suspendarea apariției acestor organe și declară că dela datul celui ordin organele ed publicitate de sub întrebare au apărut în mod ilicit, fără aprobarea comitetului și sub o răspundere cu desăvârșire străină de comitet.

Budapesta, 20 Decembrie n. 1910.

Așa s’a declarat războiul fratricid ce fatalmente ne duce la prăpastie, căci numai despre aceasta este vorba, deoarece „Tribuna” stă pe baza programului național, și tot păcatul ei este, că nu se mulțumește numai cu programul pe hârtie ci vrea să dea viață partidului prin premenirea lui cu idei și cu forțe viguroase, de talent. Doar acest plus de energie n’o fi motiv de a scoate pe cineva din partid?

Le roi e mort, viv le roi: „Tribuna” e moartă, trăiască „Românul”, fu strigătul de război. Nimeni n’a gândit la aducerea „Românului” în Arad, dar zadarnic Goldiș a făcut chestiune de cabinet, amenințând cu retragerea din politică dacă nu va fi adusă foaia nouă la Arad, căci „Tribuna” numai în Arad poate fi nimicită”, — zicea dânsul.

Adecă partidul național e pentru d. Goldiș, iar nu d. Goldiș pentru partid: ori vine să-i slujască lui în Arad, ori ducă-se la naiba, n’are ce face cu partidul fără de casa partidului, mai bine iasă din el. Dar n’a spus că unde ar merge de nu i-ar face partidul casă la Arad, și ce interesant era dacă nu-i dădea. De altfel — toate căile duc la Roma...

Și conferința a ingenunchiat înaintea voinței dlui Goldiș, — zorile carierei au răsărit; d. Goldiș în scurtă vreme instalat în palatul cumpărat cu 120.000 coroane ca un dictator al partidului național, înconjurat de maiordomi și vistiernici, — numai de redactori sărac, dar la ce i-ar trebui redactorii unde „Tabu” e stăpân. Pentru membrii partidului ajunge îndrumarea: Maul halten und weiter dienen. Și la aceasta îndrumare îi pune numele de disciplină de partid, iar lefegii aplaudă.

Sub acestea auspicii de disciplină s’a făcut apoi „organizația” de mult așteptată, dar nu pentru consolidarea, ci pentru distrugerea rândurilor.

Urgia aceasta e dusă între popor prin numărul popular al „Românului” și prin adunările populare.

În Belinț se convoacă o adunare populară, unii dintre convocatori cer și invitarea dlui Goga și se discută admisibilitatea ori neadmisibilitatea invitării dlui Goga, fără placetul comitetului național, recte al dlui Goldiș, căci aceasta e disciplina: să tacă toată suflarea, numai „Tabu” are cuvântul. Ați auzit d’oastră, că poetul suferințelor neamului românesc trebuie să-și ceară placet dela d. Goldiș ca să vorbească poporului românesc și geniul neamului românesc e pus în obezi.

Pentru ce?

Cerculara secretă a dlui Dr. Ioan Suciu explică acest val, — iată ce zice d. Suciu în circulara sa adresată amicilor autorizați cu convocarea adunărilor populare:

Toate antelucrările și tot decursul adunării trebuie întrebuințat ca ocazie de propagandă și al răspândirii foilor noastre naționale, în primul rând al ziarului „Românul” și a foii „Poporul Român” ca organe publicistice proprii ale partidului nostru, precum și în interesul răspândirii celorlalte ziare și foi cari stau în serviciul și sub disciplina partidului nostru.

În acest interes comitetul aranjator va compune un prospect al acelor, căror recomandă a li-se trimite numeri de probă din „Românul” resp. din „Poporul Român”.

Rugându-vă să binevoiți a d’ascultare acestor rugări a noastre și a ne aviza grabnic despre posibilitatea convocării resp. adunări, Vă rugăm să primiți expresia sincerei noastre stime.

Cu frățescă dragoste

pentru biroul central al part. național rom.

Dr. Ioan Suciu.

În prezența dlui Goga nu s’ar putea aprinde felinarul urei între popor. Așa se servește marea mișcare populară scopurilor ziarelor autorizate, atunci când „Tribuna” nu numai că nu stănge-nește acele adunări, ci mai presus de toate îndeamnă poporul la participare și dă dovada cea mai celatantă de solidaritate națională.

Astăzi doi cu doi nu se mai înțeleg, ci întreagă românimea stă în două tabere dușmănite de moarte, între cari lucește steaua sinistru a carierei dlui Goldiș, pentru care toate s’au făcut din câte s’au făcut dela 19 și 20 Decembrie 1910 încoace.

(În paranteză să mai amintesc: Domnul Marșieu a împreunat plăcutul cu folositorul în aceasta campanie de distrugere a „Tribunei”. După ce încasase mai înainte 2000 cor. dela clienții „Tribunei” din procesele civile, mai cere 2000 cor. pentru procesele ce erau în curs, dar ne terminate, ca să-i dea o lovitură în zilele ei grele, iar „Tribuna”, să scape de procese cu dânsul, l-a achitat, fără a-și pune la contra socoteală bunele servicii ce le-a adus reputației dlui Marșieu).

Tineri și bătrâni.

Domnul Vaida îmi impută în broșura sa pentru ce „n’am pus capăt îndată la izbucnirea infamei acțiuni de „premenire”.

Răspund.

Mai înainte de toate premenirea e procesul unei evoluții firești prin talentele tinere, pe cari nu le voi putea suprima nici eu, nici d. Vaida, nici nimeni, dar nici nu vreau să împiedec cursul naturii, căci fără de acest proces corpul național ar cădea în anemie și anemia este preambulul morții. Cred că despre aceasta se va fi convins până acum și d. Vaida.

După aceea chiar „îndată”, cum mi-o cere d. Vaida, mi-am spus cuvântul, că premenirea nu poate fi proces de anșinitate ci de renouire a vieții noastre naționale.

Când a apărut articolul părerilor libere în Nr. 195 al „Tribunei” dela 12/25 Septembrie 1910 sub titlul „Un proces firesc”, am răspuns imediat

Rétay și Benedek

întreprindere industrială de artă bisericască, sculptare de amvoane, altare și statui, — aurire și decorare de biserici.

Budapest, IV., Váci-utca 59. (saját ház).

În atelierul nostru se execută: altare, amvoane, presbiterii, bănci, rame pentru icoane și tot ce este necesar la împodobirea bisericilor. — Odăjdii, prapore, potire, candelabre, sfeșnice, etc. etc. — Altare vechi se auresc și se renovează. — Liferează statui sfinte, icoane, cruci lucrate artistic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

în Nr. 197 dela 16/29 Septemvrie 1910, sub titlul „Nevoia unei grupări”, „Răspunsul unui bătrân” — semnat de „senior”.

Iată articolul:

Arta de a governa mulțimea zace în câștigarea încrederii obștești. Autoritatea ce se întemeiază pe această încredere este stăpâna absolută a situației interne și capabilă a reprezenta partidul în afară și această autoritate morală nu o poate înlocui șarja oficială.

Lipsa de autoritate ce pe drept sau nedrept, nu discut — se remarcă în conducerea oficială a politicii noastre de astăzi, a scos la suprafață tendințele de a se valida noi forțe, cari au convingerea că vor fi capabile nu numai de a aduna în jurul lor întreaga românie ci și de a avea absoluta încredere a obștei în autoritatea lor de conducere.

Cei cari s'au desfăcut de partidul național ca să alecătuiască o nouă grupare n'au intrunit încrederea obștei și nici nu vor avea, deci, de a fi conducătorii noamului românesc. Cel puțin până acum obștea nu le-a acordat încrederea și nici nu e speranță să le-o acorde. Misiunea lor este asadar terminată. Cei de bună credință cari, oboșiți în luptă, își așteptau tigna vieții sbucumate dela această soluțiune a chestiei naționale, n'au decât să se retragă și să facă loc acelor cari au vigoarea de a continua lupta care devine tot mai grea.

Cunoaștem valoarea pregătitoare a generației tinere, care reclamă pentru sine conducerea partidului și are toată dragostea noastră, dragostea și mângăierea, că se ivesc mândri purtători ai steagului național și de vom ingenunchia noi, cei bătrâni, va fi cine să ridice steagul; aceasta este mândria oșteanului oțelit în luptă, când se vede încunjurat de tineri viteji, părțile diu eul lor războinic, menite să ducă lupta mai departe pentru onoarea steagului.

Atât de mult am dori să rămânem la această declarație de amor, dacă nu ni-s'ar fi smuls din brațe purtătorul ideii de întronare a generației tinere. Nu, dragii mei, o nouă grupare a tinerimii luată în sens literal nu poate înlocui lipsa autorității de astăzi, pentru că îi lipsește condițiile la aceasta.

Inexorabila logică a evenimentelor, vremile, își vor aduce pe oamenii lor cum și-au adus vremile pașoptiste pe eroii lor și cum au adus vremile dela 48 încoace pe bărbații creatori ai spiritului național de astăzi, din care s'a plămădit entuziasmul tinerimii de acum. Căci tinerimea de astăzi n'a răsarit ca un deus ex machina, ci din conștiința vie națională zidită de eroi anonimi, — dacă nu vreți să cunoașteți numele lor.

Noi bătrînii n'am lucrat pe termin, pentru că n'am fost stăpâni peste vremuri, ci vremurile au fost stăpâne peste noi; ne-am făcut însă datoria de a ține viața conștiința națională și a o planta până în cea din urmă colibă a țaranului, — o muncă care nu ni-a adus glorie personală, ci ceva, și mai mult: mulțămirea sufletească a datoriei împlinite. Nici de acum înainte nu va fi altfel cu terminul.

Suntem atât de puțini încât nu ne putem diviza în tabăra tinerilor și a bătrînilor, dacă nu vrem să oferim dușmanului punte pentru politica de divide et impera. Dar putem — tineri și bătrîni deopotrivă — să punem umăr la umăr, ca să purificăm moravurile politice, ca evenimentele să ne aștepte în haină de nuntă și pe toți la un loc.

Da, curățenia moravurilor este punctul arhimedic al politicii noastre și, pe cât știm, este și vehiculul tinereții grupării, iar zăpăceala antitezei dintre tinerețe și bătrînețe este numai accesoriul temperamentului viu care îl caracterizează pe tânărul nostru amic.

Acest proces de purificare nu înseamnă numai selecțiunea ansiențităților, cari cum pretinde tânărul nostru amic — ar fi vina „rușinoasei” stagnări, ci și purificarea de Don Quijotade și de figuri ridicole în concertul politic, fără considerație la vîrstă, căci s'au strecurat multe elemente neagreabile în conducerea partidului, elemente până la vulgarizare neagreabile. În haosul acesta al vulgarizării centrale are să se facă lumină, pe cum a făcut soarele lumină în masa haotică dela început și vor urma apoi zilele organizării partidului nostru, pe cum au urmat zilele organizării uni-

versului în zilele genezei omenirii. Noi și zărim lumina și acea lumină o să lumineze mai înainte de ce crede tânărul nostru amic.

Partidul să fie compact și tare, căci atunci și organul său executiv, comitetul național, va fi tare și vor fi tari și venerabilele prezidenții cari par a l' intriga pe tânărul nostru amic. Credem că prin premenirea comitetului național cu puteri tinere și fără pompes fumbres s'ar putea da cuvântul tinereții generației în conducere. Și e bine să i-se dea ca să și valideze forțele valoroase. Canapeaua este locul firesc al bătrînilor, invers e procesul nefiresc al grandomaniei.

Disciplina arcană a acredităților din vremile mai recente a provocat multe amărăciuni. Când auziam pe cei nemulțămiiți cum vor să și facă noua grupare, le ziceam: „Aceasta-i povestea păcătoșilor din Babilon, porniți să zidească un turn mare, în care să nu-i mai ajungă potopul. Și i-a ajuns altă catastrofă: mestecarea limbilor și risipirea peste întreaga suprafață a pământului. „Stați să ne curățim casa dacă nu este curată”. Tot aceasta o zic și grupării noi: „Nu vă zidiți alt turn, ci stați cu noi și ne apărați de ispitele bătrînețelor; iar noi, la rîndul nostru, vă vom apăra de ispitele tinerețelor, ca să trăim noi întru voi și voi întru noi. Căci, zău, nu știm cari suntem la mai multe ispite expuși”.

Dar pardon! Din capul locului n'am voit să intru în comparația dintre generația bătrînă și tânără, atât de nenorocos ticlăuită de tânărul nostru amic, cu datarea deșteptării maselor la cunoștința politică chiar din „iscălitura” tinereții pleiade dela Orăștie. Ar fi lungă povestea școlii naționale dinainte și după iscălitura din Orăștie, dacă am începe noi, să povestim noi povestea cărunteniei noastre în lupta care o așteaptă pe tânăra generație în situația prielnică creată de noi.

Dar vorba e, că se ivesc zorile unei ere noi. Vine tinerimea să și ofere serviciul și noi avem să le zicem: Bine-ați-venit! De rîndul organizării se va îngrijii soarele dreptății care luminează tuturor!

Senior.

După aceasta a urmat mai departe discuția părerilor libere.

Părerile mele le exprimă următorul articol apărut în Nr. 205 dela 8 Octomvrie sub titlul „Părerii libere”:

În firul discuțiilor culturale cari atât de frumos se desfășură în coloanele „Tribunei” s'a remarcat în anii trecuți influența culturii maghiare asupra tinerimii române și peste tot răceala ei față de cultura română. Discuțiunea aceasta a avut darul să deschidă ochii multora. S'a început cercetarea cursurilor din Văleni și alte multe manifestațiuni de viață culturală în sânul tinerimii. Dar nici aceasta mișcare n'a dumerit lumea, că nu sunt atâtea forțe câte reclamă trebuințele noastre de muncă în ogorul culturii naționale. Ne simțim încă tot staționari în lipsa puterilor suficiente de muncă.

A venit însă ca o mână cerească dorul pozitiv al tinerimii de a și lua partea sa în lupta de existență a neamului românesc și „Tribuna” consecventă direcțiunii sale culturale a primit cu brațe deschise libera discuțiune a interesantului subiect, iar lacomul public urma cu interes frumoasa discuțiune, până când a ajuns la punctul personal, la „coardele simțitoare” din Nr. 203 al „Tribunei”, în care cu cruzime se disqualifică președinții partidului național și a primei noastre asociațiuni culturale.

Acelea prezidenții sunt puse din încrederea obștei românești și până când stau la locul lor din acea încredere trebuie să fie și respectate. Aceasta o aduce cu sine disciplina și bunele moravuri cari obligă și pe tineri.

Pe lângă aceste prezidenții, incap bine muncitorii mărunti și mari, până îi va crește Dumnezeu și munca lor și pe dâșii precum a crescut și fără de scaune prezidiale pe Goethe, Bismarck și Bebel, invocat de autorul „părerilor libere”, că doar Wilhelm I, sub care s'a făcut marea Bismarck și marea Germanie de astăzi încă n'a fost mai teafăr decât bătrînii noștri prezidenți de astăzi.

Nu organizația ne face mari, precum tânărul nostru amic o recunoaște, ci personalitățile mari. Aceste per-

sonalități mari se fac ele de sine prin munca lor. Uite cum se făcu Vlaicu, ori a vroit funcționarul înalt ori ba, el a sburat peste epoletele de aur și scaunele prezidiale ale consiliilor înalte.

Sburați și voi și cuceriți atmosfera vieții noastre naționale, dar cinstiți bătrînețele. Cultura încă n'a trecut peste acest simț etic și cine trece peste această punte nu mai reprezintă cultura.

Senior.

Nu-i acest răspuns „îndată” dat, domnule Vaida, și nu exprimă el nota ce o am eu în procesul de premenire?

Insă vezi, domnule Vaida, iarăși o dovadă, că nu eu stau peste „Tribuna”, ci „Tribuna” stă peste mine. Dar tot mai bine e așa decât să galopez sub șaua dlui Goldiș, precum galopează Rozinanții dlui Goldiș.

Rămâne dar stabilit, că sunt gratuite parafrazările culpabilității mele în descântările bătrînețelor, brodate de d. Vaida pe pânzele mele. Nu-și va trage d. Vaida cosecvențele nici din aceasta poticnire?

(Va urma).

România și războiul.

Sub titlul „Atidunea României”, marile ziar german „Hamburger Nachrichten” serie:

„In colțul agitat al sud-estului european, România e unica țară care nu se gândește la vre-o aventură și care se așteaptă la foarte puțin folos dela o eventuală conflagrațiune generală. Ea nu se gândește nici la un conflict armat cu Bulgaria.

„Să urmeze de aci că România n'ar avea aspirațiuni naționale? Nici de cum.

„Statul român are o populațiune de 7 milioane suflete, iar în jurul lui viețuiesc în cifră rotundă alte 7 milioane de Români (4 milioane în Transilvania și Bucovina; 2 milioane în Basarabia, iar un milion în Serbia, Bulgaria, Macedonia și Grecia). În total dar fără exagerare, 14 milioane de Români.

„Dacă aruncăm o ochire etnografică Sudului Europei, vedem în mijlocul elementului slav de toate naționalitățile o mare pată albastră, care reprezintă românismul.

„E firesc dar să ne așteptăm dela acest puternic mănunchiu să și afirme odată și odată politica lui națională. Și, cu toate acestea, nici Românii din Regat, nici cei de peste hotare n'au dus până acum o acțiune așa zisă iridentistă. Ei nu se gândesc să aducă vătămare nici unuia dintre vecinii lor. România nu țintește la încorporarea provinciilor ce i-au aparținut altădată, pentru că ea cumpănește bine lucrurile.

„In acest moment întreaga Peninsula Balcanică e din nou în plină fierbere. Iarăș se pare că antagonismul austro-italian ar putea intra într'o fază acută; din nou se accentuiază că Austro-Ungaria nu se poate desinteresa de posibilele schimbări în configurațiunea Sud-Estului Europei.

„Și, în asemenea împrejurări, cât de lesne i-ar fi României — care pe deoparte

Paltoane dela 34 cor. în sus.

Calitate bună. — Croială perfectă. — Prețuri fixe. — Pretenții exagerate exchise.

KATZ și MENDEL, Kolozsvár, Mátyás király-tér 10. sz.

are legături de rasă cu Italia, iar pe de alta comunitate de credință religioasă cu țările din Balcani — să provoace un război contra Turciei, iar ca mâne să îndrepte arma împotriva Austro-Ungariei! Presa bulgărească și cea sârbească nu odată a ridicat chestiunea, că de ce România nu se unește cu Bulgaria, Serbia, Muntenegru și Albania și de ce nu se gândește să câștige de partea sa pe unele din naționalitățile din Austro-Ungaria, în vederea recuceririi Transilvaniei și Bucovinei. România ar putea să aibă astfel năzuinți, pentru că în afară de o alianță cu statele balcanice, ar putea conta și pe concursul Italiei.

„România însă nu nutrește astfel de planuri. Ea socoate dimpotrivă de necesară în chiar propriul ei interes, atât existența Turciei cât și aceea a monarhiei habsburgice ca mare putere.

„România e însuflețită de sentimente de sinceră prietenie față de Bulgaria, dar n'ar tolera niciodată începutul de realizare a unei Bulgarii-Mari, în sensul preliminarilor dela San-Stefano.

„Cât despre Austro-Ungaria, e adevărat că ea nu se bucură de simpatii excesive de mari în România, dar aceasta e totuși o amică bună a monarhiei vecine.

„Totuși nesăbuita politică de maghiarizare din Ungaria nu e de natură de a întări legăturile dintre România și Austro-Ungaria. E de sperat, că această provocațiune sistematică din partea Maghiarilor se va curma odată și odată. Aceasta e și în interesul monarhiei habsburgice, pentru care atitudinea Maghiarilor constituie o mare primejdie.

„România — încheie „Hamburger Nachrichten” — care nu se consideră ca stat balcanic, ci ca țară occidentală, vrea să stea liniștită, dar nu înțelege menținerea liniștii cu prețul exterminării Românilor din alte țări”.

Cronică școlară.

CONVOCARE.

Despărțământul Alba-Iulia al Reuniunii învăț. gr.-cat. din Arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, în sensul §-ului 21 al statutelor, își va ține adunarea generală de toamnă Joi în 16 Nov. n. a. c. în școala română gr.-cat. din Bărăbant. La care se invită prin aceasta toți membri fondatori, ordinari și ajutători, precum și toți doritorii înaintării învățământului nostru popular.

Pogram:

1. Ascultarea serviciului divin la orele 8 a. m.
2. Prelegere practică din Geografie cu desp. III., ținută de d. Ioan Tănase învățător în Bărăbant.
3. Deschiderea dunerii.
4. Cetirea apelului nominal.
5. Cetirea procesului verbal din adunarea de primăvară.
6. Raportul casarului și bibliotecarului.
7. Exmiterea comisiunilor: a) pentru censurarea prelegerii practice și a dizertațiilor; b) pentru censurarea rapoartelor de sub p. 6 și înscrierea de membri noi.

8. Disertație de d. Nicolae Dușa, învăț. în Alba-Iulia. Eventual și alte disertații.
9. Raportul comisiunilor alese în p. 7.
10. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal.
11. Fixarea locului pentru adunarea de primăvară, a conferențiarilor și a disertanților.
12. Eventuale propuneri.
13. Inchiderea adunării.

Benic, 25 Octomvrie 1911.

Ioan Udrea,
notar.

George Spătaceanu,
președinte.

Războiul italo-turc.

Situația Italianilor în Tripolitania e cât se poate de primejdioasă, însuș ministrul de război e hotărât să înceapă o acțiune contra porturilor turcești din Arhipelag, pentru a compensa pierderile suferite în Africa. Aceste pierderi au fost confirmate din amândouă părțile; la Constantinopol prin proclamarea zilei în care s'a dat asaltul, drept sărbătoare oficială; iar la Roma prin noua concentrare a 100,000 de ostași cari vor fi trimiși în Africa.

Cele din urmă știri ne spun despre apropiata capitulare a armatei din Tripolis a cărei pierderi ating cifre înspăimântătoare, căci din falnicele trupe ce au părăsit Apeninii în voe bună și cu conștiința învingerii sigure, n'a mai rămas nimic, decât niște oameni încunjuțați din toate părțile de spectrul morții și cu puțină nădejde de ajutor, de cumva o întorsătură norocoasă nu va sălta balanța norocului iarăș de partea lor.

Planurile Italiei.

Roma, 2 Noembrie. Guvernul italian a hotărât să compenseze eșecurile armatei sale în Tripolis prin o acțiune a flotei italiene în apele Turciei europene. Flota italiană va bombarda porturile și orașele din Turcia și orașele din Arhipelagul turcesc din Marea Egeică.

Pierderile trupelor din Tripolis.

„Agenția Reuter” află că în ultimele două zile Arabii nu au mai întreprins atacuri noi însă s'a constatat că în apropierea liniilor italienești se găsesc forțe considerabile. Eri Italianii au fost nevoiți să înainteze în contra detașamentelor turcești cari dețin încă oaza și neliniștesc pozițiunile italiene. Italianii au distrus câteva case cari ofereau adăpost Turcilor. Pierderile Arabilor dela 23 la 27 Octomvrie sunt evaluate la 4000.

Din Constantinopol vine știrea că la ministrul de război s'a primit azi un cablogram al comandamentului suprem al armatei turcești din Tripolitania, prin care se anunță că trupele turcești au recucerit Tripolisul după o luptă crâncenă de două ore, la care flota italiană n'a putut lua parte din cauza furtunei ce domnește pe mare.

În această luptă au căzut din rândurile trupelor italiene 5000 de morți și răniți; iar alți 700 de soldați italieni au fost făcuți prizonieri.

Trupele turcești au luat 25 de tunuri 37 de mitralieze și 1700 de puști dela Italiani.

Tripolisul va fi recucerit.

Ziarul „Tanin” publică o depeșă primită astă noapte dela deputatul Rahmibey

care se află în Tripoli și care anunță că Italianii neputându-se împotrivi asalturilor Turcilor, s'au retras și s'au întărit în oraș. Două forturi de lângă oraș au fost luate de Turci; numai trei rămân în mâinile Italianilor, cari au părăsit o mare cantitate de muniții, merinde și un număr de tunuri și de puști. Arabii luptă cu o vitejie extraordinară arătând o mare fidelitate către califat. Se speră că Tripolisul va fi recucerit.

Confirmarea recuceririi Tripolisului.

La recepția diplomatică care a avut loc azi dimineață la Poartă ministrul de externe a comunicat diplomaților în mod oficial că Tripolisul a fost recucerit, iar generalul Caneva e făcut prizonier.

Fostul primar al Tripolisului Coramubin, care a comis știutul act de trădare a fost prins și ucis.

Generalul Caneva cere o îngăduire de 24 ore.

Se telegrafiază din Tripolis ministrului de război că generalul Caneva a cerut trupelor turcești o amânare de 24 ore pentru anunțarea capitulării trupelor italiene.

El a trimis în același timp o telegramă prin cablul englez de la Malta prin care cere ministrului de război grabnice ajutoare.

Sfârșitul acțiunii Italiei în Tripolis.

Din Tripolis se telegrafiază că trupele italiene au pierdut în lupta de ieri 7000 de oameni, dintre care 5000 sunt prizonieri Turcilor.

Cu această luptă se consideră sfârșită acțiunea militară a Italiei în Tripolis.

Consecințele campaniei.

„Sera” din București serie următoarele: Consecința cea mai apropiată și inevitabilă va fi compromiterea întregii campanii tripolitane. Intocmai ca și contele Iuliu Andrassy (bătrânul), care susținuse la 1878 că va lua în stăpânire Bosnia și Herțegovina cu o companie și o muzică militară, tot așa de superficial a procedat și primul-ministru San Giuliano când a crezut că debarcând trupe din 2—3 vase de război va speria elementul mahomedan din Tripolitania. Evenimentele au arătat că nimic din toate acestea nu s'a întâmplat.

Austro-Ungaria până ce să-și încorporeze în mod definitiv cele două provincii balcanice, a așteptat 30 de ani, și chiar și atunci a plătit o răscumpărare de 54 milioane de coroane Turciei, pentru partea corăspunzătoare din datoria publică turcă.

Stă oare tot asemenea cazul și cu Italia în Tripolis? Războiul declarat aproape în mod bandătesc abia a început de o lună și ceva și trebuie să recunoaștem că n'a decurs tocmai spre lauda Italiei.

Făcând abstracție de faptul că prestigiul militar a suferit, — noi trebuie să ne orientăm mai mult spre pierderile economice, căci în timpul de față acestea sunt cari predomină peste toate celelalte interese. Dacă Italia va eși bătută din nebuna ei campanie tripolitană, pierderea ei n'o va dura atât din cauza imputinării prestigiului ei militar, (care n'a fost nici odată mare), cât din cauza neajunsurilor economice suferite și ce va mai avea să le sufere.

Pentru un popor și un secol mercantil, prestigiul militar e un cuvânt, e o fantasmă! Realul sunt: gheșeftul, afacerile, învârtelile, business-

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Aranjată cu mașinăriile cele mai moderne, cu putere electrică; spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame și toffelul de lingerie cu prețuri moderate. La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

urile. A mai fost bătută Italia măr și la 1866, dar asta n'a împiedecat-o ea să prospereze, până la punctul ca în anii din urmă să-și rescumpere toată renta de pe piețele străine.

Din nenorocire pentru Italia nu tot astfel se anunță evenimentele și de rândul acesta. Acțiunile dela „Banca d'Italia” au scăzut dela 1408,50 la 1396; acțiunile dela „Banca Comerciale” dela 800 la 791; acțiunile dela „Torni” dela 1290 la 1269, — și vor mai tot scădea.

E absolut în afară de orice îndoială că toată situațiunea economică a Italiei greu de tot se va resimți în urma războiului tripolitan.

Cheltuielile de expediție sunt enorme. Abia s'a utrimis numai 20,000 de oameni și cheltuielile s'au și urcat la 400 de milioane. Se simte însă nevoia încă de 40,000 de soldați în Tripolis. În fața acestei teribile necesități ce va face guvernul italian? De unde va lua banii necesari, căci acum în curând va avea nevoie de un miliard?

Iată chestiunea cea înspăimântătoare!

Conferențiarul agronomic al Asociației.

Dela biroul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” primim următorul aviz:

Cătră domnii directori ai departămintelor „Asociațiunii”.

Vă aducem la cunoștință, că d. Aurel Cosciuc, a fost angajat din nou ca conferențiar agronomic al „Asociațiunii”, având chemarea a veni în ajutorul poporului nostru în cele economice, prin ținerea de prelegeri și demonstrațiuni practice, prin aranjarea de cursuri din toate ramurile economiei și anume: din cultura pământului, a plantelor agricole, a fânătelor și pășunilor, prăsierea animalelor de casă (vite, cai, oi, porci), cultura viilor, pomilor și a legumelor. Conferențiarul agronomic va sta în ajutorul economilor noștri la procurarea de semințe, de unelte și mașini agricole, de animale de prăsilă și altele, și va da îndrumări la toate întrebările ce i-se vor pune, ținând seamă totdeauna de lipsurile țărănilor noștri. Deasemenea se va îngriji, ca în despărțămintele, în cari va ține prelegeri, să se întocmească și diferite expoziții și anume: de vite, produse agricole, mașini și altele. Mai departe conferențiarul va stăru și va sta în ajutorul poporului nostru și la înființarea de tot felul de însoțiri agricole, la înființare de bănci populare, lăptării și alte însoțiri cu caracter economic.

Ca acest organ al „Asociațiunii” să-și poată îndeplini chemarea sa, rugăm cu toată stăruința pe dñii directori ai despărțămintelor, să binevoiască a se pune în legătură directă cu dânsul, arătându-i trebuințele cele mai neapărate ale economilor noștri din comunele ținătoare de respectivele despărțăminte și invitându-l cât mai des, să meargă în mijlocul poporului, ca să-i dea sfaturile și îndrumările de lipsă.

Trimiterea conferențiarului se va face în ordinea în care vor intra cererile, ținându-se seamă — intru cât va fi cu putință — și de dorințele speciale ale despărțămintelor.

Cheltuielile de drum ale conferențiarului le vor acoperi despărțămintele din mijloacele ce le au la dispoziție, iară diurnele le va acoperi Comitetul central.

Sibiu, în 11(24) Octomvrie 1911.

Pentru „Comitetul central”, biroul „Asociațiunii”.

Andrei Bârseanu.
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu.
secretar.

Cronică externă.

Revoluția în China. Din China vin știri contradictorii. Astfel o telegramă din Peking anunță că revoluționarii au opus puțină rezistență înaintării trupelor guvernamentale înspre Hanku. Revoluționarii au părăsit pozițiunile ce ocupau lăsând tunurile ce aveau în mâinile imperialilor și fugind în dezordine. Amiralul comandant al forțelor guvernamentale a anunțat că va bombarda orașele Wanteiung și Hanjang.

În același timp însă zările din Londra primesc știrea că trupele guvernului dovedesc puțină disciplină și înclină spre revoluționari.

Două divizii și două brigade combinate, cu un efectiv total de 27.000 soldați s'au opus de a porni împotriva revoluționarilor amenințând că se vor îndrepta împotriva trupelor imperiale, dacă cererile lor nu vor fi satisfăcute.

Ofițerii superiori au remis guvernului un memoriu, formulând următoarele cereri:

Să se convoace imediat un parlament popular și să se voteze constituția înainte de toate. Armata și marina să nu se întrebuițeze pentru potolirea tulburărilor din interior decât cu consuițământul parlamentului. Împăratul să nu mai dispună cu dela sine putere asupra vieții și avutului locuitorilor. Toate persoanele condamnate pentru delicta politice să fie grațiate. Responsabilitatea cabinetului față de parlament. Membrii familiei domnitore nu pot face parte din parlament. Toate convențiile, cheltuielile și impozitele să se voteze de parlament.

Memoriul ofițerilor, care a fost predat ieri principelui regent, a produs consternare la palatul imperial.

Se afirmă că manciurienii au intervenit pe lângă guvern ca să apeleze la sprijinul puterilor străine.

Amiralul Sah, comandantul flotei imperiale, a telegrafiat la Peking că marina va trece de partea revoluționarilor, dacă guvernul nu va introduce imediat reformele politice necesare.

Vice-regele Juan-Si-Kai încă n'a plecat la postul său. Sunt indicii că Juan-Si-Kai ar prefera să se înapoieze la Peking ca prim-ministru al unui cabinet constituțional.

Viața chineză.

În momentul când China luptă pentru transformarea instituțiilor sale politice și sociale, este interesant a semnala câteva trăsuri caracteristice ale acestui curios popor.

Chinezii formează mai multe rase cari nu s'au putut contopi încă. Dela o provincie la alta, fizionomia locuitorilor variază, dar ceeace e comun poporului chinez e mândria istoriei și a filozofiei sale, neîncrederea instinctivă în străini (a barbarilor, cum le zic dânsii) și în fine ura de tot ce ar putea să altereze moravurile lor și să varieze metodele de lucru.

Casele în general sunt cu un singur etaj. Ele se construiesc în paiantă. În orașele de oarecare importanță însă, se servește de cărămidă și olane. La țară, locuitorii își fac casele cu bambus și cu paie.

Neurătenia locuințelor chiar bogate este proverbială în China.

Masa Chinezilor este din cele mai sobre pe pământ. Mănâncă de 2 ori pe zi, la 9 dimineața și la 5 după amiază. Poporul se hrănește mai cu seamă cu orez, pe care'l fierb fără a pune sare, cu legume sărate și pește care'l lasă să se usuce la soare. Ca băutură, nimic altceva, decât ceai.

Rar Chinezii mănâncă carne de vacă, de cal, animale ce servesc la munca câmpului. Chinezii preferă restaurantele unde se mănâncă carne de câine sau de pisică. Iată ca detaliu curios, cum e afișat menu-ul unui restaurant: *Vusiang Keu Miao Jupu*, ceeace însemnează: „La odorifianta abundență, restaurant de câni și pisici”.

Stradele chineze sunt strimte și întortochiate, căci după Chinezii, norocul nu trece nici odată prin strade strimte. Ele sunt murdare. Nu se curăță nici odată.

Chinezii dau orașelor și stradelor numirile cele mai pitorești ale limbei lor. Astfel *Shun* însemnează, cer complezent; *Singan*, pace de sud; *Kiangsin*, riu pacific; *Tien-Tsin*, puritate cerească; *Tuchar*, oraș fericit.

Afară de cerșetori și leproși, se consideră nebunii și orbii, ca adevărate plăgi sociale, ca fiind cari expiră în actuala viață greșelele ce le-ar fi comis într-o altă existență. Leproșii sunt puși la carantină. Ei nu se pot însura decât între dânsii. Se admite în general că un fiu de leproș care omoară o tânără virgină și-i mănâncă inima, scapă de boală.

Năsterea unei fiice într-o familie săracă este considerată ca cea mai mare nenorocire. Îndată ce se naște, adeseori fătul este aruncat în apă sau înăbușit. Fetetele cari scapă dela moarte, sunt vândute ca concubine sau cedate unor cumetre spre a exploata corpul lor. Chiar în familiile bogate, femeia este totdeauna supusă unei condițiuni de sclavă. Ea părăsește rar casa; e totdeauna la capriciul bărbatului. Femeia e onorată numai atunci când se sinucide pentru a nu supraviețui bărbatului. Atunci i-se ridică un arc de triumf, care perpetuează memoria „văduvei oneste”.

Una din aceste superstițiuni este credința în niște spirite, *Uno Kuei*, spirite rele cari sunt considerate că aparțin unor sinuciși, cerșetori, condamnați, etc.

Pentru a goni aceste spirite, se întrebuițeau diferite mijloace, mai cu seamă ridicarea unui fel de turn bisericesc între cinci și șapte etaje. În fiecare etaj se găsește idoli budiști și alte obiecte de cult. Se văd asemenea turnuri la orașe, ca și la sate. Cel mai faimos turn, este acela din *Nan-King*, cunoscut sub numele de „Turnul de porțelan”. El este astăzi în ruine.

Republicanii chinezi cari urmează pe *Sun-Jat-Sen*, își propun de a pune sfârșit cu aceste superstițiuni și moravuri barbare ale poporului chinez.

INFORMAȚII.

A R A D, 2 Noembrie n. 1911.

Pățania unui fruntaș, la Blaj...

— Autentic. —

Acum, când se fac iarăși încercări de a aduce înaintea poporului neîțelegerile dintre noi, intelectualii neamului, nu este fără interes întămplarea de mai la vale. Numele fruntașului nu impoartă, ori poate să fie luat chiar în sensul colectiv al cuvântului, deoarece excepțiile sunt așa de puține, iar oroarea de scriitori a atâtor conducători așa de generală!

Era, pare-mi-se în ziua a doua a serbărilor dela Blaj. Figurile mai ilustre le cunoștea toată lumea, se bucura de vederea lor și un sentiment de liniștită mândrie supunea sufletul celor adunați acolo. Seara, când era petrecerea în sala de gimnastică a liceului, o seamă de tineri — toți „nemeși” și mari viitori șefi, mă rog! — pleacă spre „Univers”, tocmește o muzică și aranjază o petrecere paralelă în sala cea mare. Lumea, care scosese bilete și nu încăpuse în sala de gimnastică, auzind că la „Univrs” încă se dansează, crede că e vorba de o singură petrecere și venea să intre aici. Numai cât în ușă se afla un tânăr fruntaș grăsnul și lat în spete, care spunea — de altfel într-o românească asemănătoare celei din vechile noastre traduceri făcute în părțile unghurone ale țării — că aicia, mă rog, nu sloboz pe nime, că-i altă petrecere și noi am plătit țigani”. Bieții oameni, ce erau să facă? Unii cumpărau bilet non, alții plecau cătrăniți, fiecare după puterile lui.

La o masă din sala vecină ședea, cu mai mulți înși, un poet celebru. Vedea că dela ușă se întore mulți oameni cu voie rea, și haid să vadă re-i acolo? Când ajunge la intrare, iată pe neadormitul fruntaș:

— Mă rog, nu-i slobod. Trebuie să plătești.

— Cum să plăteș? Păi eu sunt om bătrân, nu joc. Nici nu rămân. Dau o raită să vad cine-i pe-ai și ies.

— Nici așa nu-i slobod. Scoate-ți bilet, și-ai poți să tuni în sală.

Poetul nostru dă s'o 'ntoare.

— Uite ce e, domnule „doctor”. Eu sunt ziarist din Țară, și vreau numai să euleg impresii. Vreau să scriu și despre petrecerea d-voastră ceva, și, deci, trebuie s'o văd.

Fruntașul nu se tulbură, ba — auzind că-i vorba de-un gazetar — se îndârjește:

— Ziarist neziarist, scoate banii și apoi nu-mi pasi de impresii.

Dr. DUMITRU POPA

Medic universal. Fost medic de clinică și spital.

Specialist în morburii interne,
de femei, de copii și de urechi.

— ARAD —

Și-a transpus locuința în strada Deák
Ferenc nr. 35. (Librăria diecezană).
Consultanți: 8-10 ore a. m. și 2-4 ore p. m.

Se uita lumea, unii rideau pe 'nfundate. Atunci poetul scoate din buzunarul vestei niște bani, și zice:

— Poftim. Da să scriu colo, pe coala ceea de hârtie:

Gheorghe Coșbuc, din București, 1 cor.

Zdrelea.

— **Cununie.** Anunțăm cu deosebită plăcere cununia prietinelui și colaboratorului nostru d. Dr. Onisifor Ghibu, revizorul școalelor rom. gr. or. din arhidieceză cu d-șoara Veturia Nicolau. Cununia va avea loc Duminecă 23 Octombrie v. ora 2, în biserica Sf. Vineri (Hereasca) din București. Nași d-na și d. Octavian Goga. Le trimitem călduroase urări de fericire.

— **Greșeli de tipar.** În numărul nostru de ieri, în articolul dlui R. Ciorogariu s'au strecurat două greșeli de tipar. În alineatul ultim din pasajul „Relațiunile de prietenie”, în loc de și corespondențele mele erau fabricate” e a se ceta: erau controlate. În textul epistolei dlui Marșien în loc de „am pertractat cu el și cu unchiul d-voastră”, e a se ceta „am pertractat cu el și lucrul d-voastră”.

— **Serbarea școlară dela Strobăneasa.** Ni-se scrie din Alexandria (jud. Teleorman): Dumineca trecută a fost o frumoasă și înălțătoare serbare școlară în comuna Strobăneasa pentru inaugurarea noului local de școală, construit în acea comună de d. N. V. Racotă, proprietarul moșiei și fost deputat.

Din partea autorităților au luat parte d. prefect N. Maimarolu, d. revizor școlar I. Crutescu, d. președinte al delegației județene Căpitan A. Moseu, d. inginer-șef al județului A. Rădulescu, d. administrator al plășii respective Arapu, d. comandant al companiei de jandarmi V. Furdescu, primarul, consilierii comunali, elevii și părinții lor, învățătorul și preoții din localitate și din vecinătăți, între cari și economul-stavrofor M. Iliescu dela Atârnați, membru al Consistorului superior bisericesc.

Dintre invitați au luat parte d. general Dancov, proprietar în vecinătate și cumnat al dlui N. V. Racotă, d. Ion D. Procopiu, fost deputat și președintele comitetului nostru executiv, d. Dim. C. Yarea, fost prefect, d. Ștefan Măndreanu, fost primar în Alexandria, d. Antonescu, institutor în Alexandria, d. Ulpiu Hodoș, profesor și consilier comunal în capitală, și alții din vecinătate, din Alexandria și din București.

După serviciul divin, d. N. V. Racotă a predat autorității școlare frumosul local de școală, arătând dragostea ce are pentru luminarea poporului.

D. prefect Maimarolu a mulțumit și felicitat pe donator pentru frumoasa sa faptă și d. revizor școlar i-a mulțumit în numele ministerului instrucțiunii publice.

D. învățător Angelescu a făcut istoricul școlii din acea comună, care a început să funcționeze în curtea proprietății la 1838, fiind înființată de tatăl dlui N. V. Racotă.

Economul-stavrofor M. Iliescu a arătat însemnătatea școlii și bisericii pentru popor și a felicitat pe donator pentru fapta sa bună și exemplară.

După solemnitate s'a dat un banchet asistenței în grădina proprietății, la care au luat parte 120 persoane și s'au ridicat toasturi de prefect, revizorul școlar și de dlui general Dancov, Ion D. Procopiu, Dim. Yarea, G. Cătănescu, institutorul Antonescu și primarul respectiv.

Serbarea s'a terminat la 4 p. m. c'o horă mare, plecând fiecare cu cea mai plăcută amintire.

D. Ion D. Procopiu a spus în toastul său următoarele:

„Activitatea neîntrecută, ce de câțiva ani se desfășura în întreaga țară pe tărîmul cultural, a fost tot așa de rodnică și în județul Teleorman, unde în ultimul timp s'au construit peste 80 școli rurale.

„Strobăneasa nu putea să rămână în afară de a-

ceastă mișcare generală și grație stăruințelor și generozității proprietarului Nicolae Racotă, inaugurăm azi un adevărat templu pentru învățământul fiilor de săteni.

„Construirea acestei școli ne arată marea preocupare a proprietarului pentru răspândirea culturii în satul său, marele preț ce el pune pentru ridicarea poporului, al cărui vrednic reprezentant era în Camera trecută.

„În adevăr, domnilor, nimic mai mult nu deșteaptă în noi conștiința demnității de om, nimic nu ne arată mai bine calea datoriei și nimic nu ne înarmează mai bine pentru apărarea drepturilor decât școala.

„Dea Domnul ca acest templu, ce se ridică învățătoarei, să fie în același timp un adevărat altar, vecinic închinat patriotismului, și un focar nestins de educație națională, la care continuă să se încălzească fiii de săteni.

„Iau parte cu toată inima la această serbare școlară și, urînd ca acest templu cultural să producă Români, cetățeni și muncitori luminați, rădic paharul spre fericirea generoșilor donatori, d. și dna Nicolae Racotă.”

D. Racotă, este un bărbat de cele mai alese sentimente, atât pentru neamul său de acolo, cât și pentru Românii de dincoace. Strobăneasa, satul de pe moșia dsale e o comună înfloritoare, grație dragostei, ce dsa o poartă sătenilor, căroră dânsul e un statornic povăuitor și sprijinitor și distinsa-i soție, o gingașă protectoare și alinătoare a ori ce suferinți. Este aproape singurul, dintre moșieri, cari la 1907 au fost cruțați de furia nenorocită a țărănilor, cari au făcut înșiși zid de apărare împrejurul conacului din Strobăneasa, în care mila, bunătatea și dreptatea s'au transmis din vremuri necunoscute.

Să dea Dumnezeu, ca Țara să aibă mulți oameni ca d. Nicolae Racotă!

— **Preistoria a înregistrat o nouă victorie.** Henri Martin, fiul marelui istoric, a descoperit într'o colină din departamentul Charente, craniul unui om din epoca quaternară.

Acest craniu prezintă deosebiri marcante de cele patru s'au cinci specimente de fosile deșcunoscute. Între altele, dinții, care sunt foarte tari și uzați până la coroană, dovedesc că omul din acele timpuri era ervitor.

În apropiere s'au găsit câteva instrumente și oseminte din acea epocă.

Cu toate că părțile esențiale ale scheletului sunt foarte risipite, se crede că ele vor putea fi aranjate pentru a se determina talia omului din acele timpuri.

— **Logodnă.** D-șoara Zenuța Popovici din Cermeiu și d. Dr. Coriolan Grădinar avocat din Balinți își anunță logodna. Felicitările noastre!

— **Mare incendiu la „Steaua Română”.** Din Câmpina se anunță: Marți seara, pe la orele 6, o groaznică detonătură a alarmat întreg orașul. Un cazan din curtea rafinării de petrol „Steaua Română” plin cu păcură s'a incendiat, producând acea teribilă detonătură.

Cauzele incendiului nu se cunosc.

Din cauză că rezervorul se află în vecinătatea altor rezervoare pline de benzină, e teamă ca focul să nu se producă și la acele rezervoare, ceea ce ar produce un adevărat dezastru, întreg orașul fiind în primejdie.

Șeful poliției, d. Petrescu, însoțit de autorități, și de tot personalul fabricii, lucrează pentru limitarea incendiului, depunând mari eforturi. Un public numeros se află la fața locului și dă ajutoare.

Focul s'a comunicat la încă 6 rezervoari tot cu petrol, ce se află în apropierea rezervorului incendiat.

Panica e mare în localitate.

Cu toate precauțiunile luate, focul s'a comunicat în total la 8 rezervoare cu păcură așa că în momentul de față ard 9 rezervoare.

Locuitorii din vecinătatea fabricii așteaptă îngroziiți pe drumuri momentul când focul s'ar transmite la rezervoarele debenzină, care din fericire se află la o distanță mai mare de locul incendiat.

Pentru orice precauțiuni s'au tăiat conductele care duc la acele rezervoare.

Focul se bănuiește că provenit din cauza încălzirii țiteiului în tuburi.

Lucrătorul care pompa se crede că ar fi carbonizat. Prin faptul că ori ce comunicație e întreruptă cu rezervorul de benzină, focul se crede că se va localiza.

Ca precauțiune, șeful poliției a luat măsuri ca curioșii să nu se apropie de locul incendiat postând sergenți care să-i oprească dela o distanță de 500 metri.

— **În interesul adevărului.** Primit următoarele: În Nr. 42 al iubitei noastre „Tribuna Poporului” între știrile zilei, am dat de corespondența din Peceica, în care se zice că comuna noastră întreagă, fără deosebire de confesiune și neam, ar fi făcut episcopului rom.-cat. Glattfelder o primire călduroasă și pompoasă. Adevărul e, că poporul nostru numai atunci a dat de vestea venirii episcopului papistaș, când a văzut oșindui în cale ungurii din Peceica-maghiară.

Când au ajuns ungurii cu vladica lor la casa comunei noastre, a fost întimpinat, nu de întreaga comună fără deosebire de confesiune și neam care nici nu știa de sosirea episcopului catolic, ci de notarul Momák, fiind de față câțiva curioși mai ales străini, sub un arc înjghebat de către focarul Orvos.

Adevărul e că da, părintele s'a ospătat la masa „Iuculică” la parohie catolice de ce pătruns de o duioșie până la lacrimi, încheie corespondentul d-voastră:

„Mângâiați părinte, că baremi autoritățile culte, deși străine, dar ele te știu prețui în mod cuvenit”. Laudă frumoasă, nu-i vorba, dar și un erud adevăr!

Va să zică, și unicul aderent cel mai are d. Dr. Barbu recunoaște în jalnica sa încheiere: că d. Dr. este ocolit de cătră toți Românii de bine de când a pornit pe calea lui Mangra-Segheszku și a altor renegați; de când s'a făcut slugoiul ungurilor, umblând a corteși cu candidații unguri guvernamentali cât e satul de lung și lat, îndemnând pe fii săi sufletești să se infrupte din toate bunătățile ce erau puse la dispoziția alegătorilor, numai să voteze pe candidatul domnilor, cum a procedat și la alegerile generale de deputați districți trecute.

Iată otivele pentru care d. Dr. e prețuit de „autoritățile culte și străine”.

Dacă e adevărată afirmația din „Poporul Român” cu cele 60 cor. cele ar căpăta d. Dr. ca adaus personal pentru meritele patriotice, dela oficiul de dare, apoi nesmintit d. Dr. merită „prețuire” din partea „autorităților culte și străine”. — **Dela Peceica.**

— **Tragicul sfârșit alor doi îndrăgostiți.** Din Lemberg se anunță: Lucrătorul Kiernitzki din Solkiev a plecat în America lăsându-și acasă nevasta. După un timp oarecare s'a întors în comuna lui, unde a flat că soția lui întreține relațiuni de dragoste cu un student. Pentru a se convinge personal s'a deghizat în cerșetore îmbrăcându-se în haine femești. S'a dus apoi în fața casei unde locuia soția lui și a început să cerșească. Noaptea târziu a observat că a venit studentul și a intrat în casă. Soțul turburat de acest lucru s'a dus la emnatul lui și împreună cu el și doi copii ai acestuia s'au dus la locuința soției adultere. Soțul înșelat în furia lui a împușcat pe student, apoi s'a năpustit asupra soției lui a tăiat-o în bucăți i-a spintecat abdomenul și i-a scos intestinele. În urmă s'a dus la poliție și a denunțat cazul.

Funii și articole de funărie se pot cumpăra dela firma

Molnár és Mátrai, mare industrie de articole de funărie în Timișoara-Fabric.

Magazinul și biroul: Séna-tér. 1. Domiciliu și fabrica: Klapka-sor 2

Are în depozit și vinde cu prețuri extraordinare de ieftine: saci de in, cânepă, urzică. Scoarțe din țesătură de in, impenetrabile, saltele și sfoară de legat altoii, precum și alte sfuri la diferite mașini. — Trimitem cu plăcere mostre și lămuriri. Cumpărătorilor vechi le dăm rabat. Comandele se execută prompt.

— De unde vine vorba boycott? James Boycott era administratorul unei moșii în Irlanda. Deoarece se purta foarte aspru cu țărani, aceștia s'au hotărât a nu mai lucra vesnic la el. Negustorii și industriașii mici au făcut la fel. James Boycott a trebuit să fugă.

Intr-o zi Michael Davitt care împreună cu Parnell a organizat Liga irlandeză, era la masă la preotul John O'Mallen și foarte plictisit căuta un cuvânt pentru ceea ce făcuseră lui Boycott țărani. Să-i zicem a boycott (boycotting) zice O'Mallen și cuvântul a prins.

× **Dr. Kertész Seminar juridic.** Cluj, Monstori ut 16. Pregătește foarte conștient, în timp scurt și în condiții favorabile pentru examene fundamentale, examene de stat, riguroase în științele de stat și juridice. La cerere dă informații gratuite!

× **Expoziție și curs de broderie de artă.** Fabrica de mașini de cusut Singer & Co, societate pe acții (Budapesta, Jozsef-Föhörczeg ut 9, față în față cu biserica luterană) organizează o expoziție de broderii artistice lucrate pe mașinile originale de cusut Singer. Expoziția va fi deschisă cu începere dela 1 Noemvre în una din salele școlii industriale de femei din strada Hatzinger. Tot acolo va ține și un curs, la care toți cumpărătorii acestor mașini sunt instruiți gratis în broderia simplă (plană), broderia de șnururi, de monograme, broderie de Smirna, de „aplicație” și toate alte felurile de broderii, precum și în lucrările privitoare la rufărie și repararea ciorapilor. Cercetarea expoziției și a cursurilor este gratuită.

Invitare la abonament.

Incepând cu 1 Octomvrie, un nou curat, rugăm pe onorații abonați, cărora li-a expirat abonamentul, să binevoiască a grăbi cu reînnoirea lui la vreme.

Apelăm totodată la acei onorați restanșieri, cari au cerut amânare până la acest termen să binevoiască a-și achita datorită lor, căci administrația nu e în poziție a le mai putea acorda nouă amânări.

Abonamentul la „Tribuna” este:

pe un an	— — — —	28.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	14.— cor.
pe 1/4 an	— — — —	7.— cor.
pe 1 lună	— — — —	2.40 cor.

Leon Tolstol.

144

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

El lua parte la toate chefurile, bea mai mult decât ceilalți și găsea totuși timpul să frecventeze balurile și seratele din lumea mare. Câte odată făcea o leacă de curte câtorva doamne, dar evita domnișoarele bogate, mai întâi fiindcă cea mai mare parte dintr'insele erau urite, și mai ales fiindcă de doi ani Anatol era căsătorit, și secretul acesta era cunoscut numai de câțiva intimi.

Cu doi ani mai înainte, pe când se afla în Polonia, el fusese constrins să se însoare cu fiica unui gentilom sărac, dar el își părăsi numai decât soția, obținând dela soacra sa, în schimbul unei pensii anuale, autorizația de a trece drept celibatar.

Anatol era vesnic mulțumit de situația sa, de el însuși și de toată lumea. El era convins în sufletul său că nu putea să ducă altă viață decât aceea pe care o ducea, și nu și făcea nici odată reproșuri. El nu era capabil să reflecteze la consecințele actelor sale; el era convins că întocmai cum peștii erau creați să trăiască în apă, tot așa și dânsul era creat de Dumnezeu să trăiască cu un venit de treizeci de mii de ruble și să ocupe o situație înaltă în societate.

El era un jucător, în orice caz nu ținea la câștig. El nu era vanitas, căci părerea lumii îi era indiferentă; el nu era nici ambițios, dovadă căși strica cu bună voie cariera, iar ouorurile îl lăsau nepăsător.

In România:
pe un an — — — — 40.— cor.
pe 1/2 an — — — — 20.— cor.
Administrația.

ECONOMIE.

Depozitele spre fructificare în Austro-Ungaria și în Germania. În anii 1907 și 1909 depozitele spre fructificare aflătoare la casele de păstrare din Austro-Ungaria și Germania (incl. Cassele de păstrare postale, dar fără bănci) prezintă următoarele cifre.

	Milioane coroane.	
	Austria	Ungaria
1907	5666.7	1894.6
1909	7204.1	2156.6
creștere de	1537.7	262.0
sau	27.1%	13.7%
	Milioane mărci Germania	
1907	13,989.9	
1909	14,552.6	
creștere	562.7	4%

Ministru de comerț ungar în locul răposatului Hieronymi a fost numit zilele trecute Ladislau de Beöthy, deputat, fost comite suprem al comitatului Bihor.

„Rev. Ec.”

BIBLIOGRAFII.

„Cosânzeana”, revista literară dela Orăștie, a apărut (Nr. 2) cu următorul sumar variat și bogat:

Ecaterina Pitiș: Baladă (poezie). T. O.: Clemente Aiudeanu. Aurelia Pop: Cântec de toamnă (poezie). Mih. Gaspar: Sub Ștefan-Vodă (nuv. ist.). Victor Eftimiu: Singurătate (poezie). Seb. Bornemisa: Toto (nuv. trad.). (*) Poporale. T. Murășan: Resemnare (poezie). T. Liviu Blaga: Influența frigului și a căldurii asupra vieții. Ermil Borcea: Clipe vesele.

Spicuri literare: Tudor Pamfile: Veleatul omului. Flori de-o zi: S. B.: Cântărețul; Podul Suspinelor; Graiul vremii; Răsboiul italo-turc; Veleatul omului. Rinduri mărunte: Prețuirea scriitorilor; Serbările dela Iași; Știi românește?; Insemnările unui trecător; Știre literară; Tinerimea universitară română.

Ilustrații: Clemente Aiudeanu; Podul suspinelor, în Venetia; Vederi din Tripolis; Scenă din retragerea garnizoanei turcești din Tripolis.

Scrieri dela redacție. Ghiciri ilustrate. Bibliografie.

El nu era avar, căci avea mâna spartă, dar îi plăcea mai ales veselia și femeile.

Dologhow care reapăruse din nou la Moscva ca să ducă un rai larg și să joace la cărți, renoi vechile sale relațiuni cu Anatol, și le întoarse în profitul intereselor lui.

Anatol îl iubea sincer pe Dologhow pentru curajul și bravura sa.

Dologhow, care avea nevoie de numele și de relațiunile lui Anatol pentru a-și recruta clientela casei lui de joc, exploata prietenia amicului său. Dealtminte, a guvernarea voința altuia era pentru Dologhow o plăcere irezistibilă, și chiar o necesitate.

Natașa făcuse o impresie violentă asupra lui Anatol. La supeu, după eșirea din teatru, el analiză în fața lui Dologhow, cu competiția unui cunoscător fin, toate perfecțiunile Natașei, detaliind brațele, umerii, picioarele, părul ei, și declară că era hotărât s'o cucerească.

— Da, este frumoasă, făcu Dologhow, dar nu e pentru noi.

— Am s'o rog pe soră-mea ca s'o invite la dîne.

— Așteaptă mai bine să se mărite.

— Știi că ador fetițele! zise Anatol.

— Ai mai pățit-o tu odată pentru o fetiță, spuse Dologhow făcând aluzie la căsătoria lui Anatol. Ia seama!

— Nu mă mai las eu prins în cursă, zise Anatol cu un ris voios.

LXVII.

A doua zi Natașa păru mai animată, dar ea și perduse liniștea și pacea.

După dejun, Mria Dimitrievna se găti cu șalul ei de ceremonie și declară că merge să ajbă cu prințul Nicolae o lămurire în privința Natașei.

Prețul unui exemplar 30 bani.

De Vânzare la „Librăria Tribunei”.

La librăria „Tribunei” se află de vânzare:

Charles Lane Poor. Sistemul solar. Traducere de Victor Anestin. Vol. I. 30 fil., vol. II 30 fil. plus 5 fil. porto.

Guy de Maupassant. Inima noastră. roman. Traducere de I. C. Apostol. Prețul cor. 2.50 plus 20 fil. porto.

La librăria „Tribuna” se află de vânzare:

Cezar P. Oardă: Oaze de lumină a cor. 2 plus 10 fil. porto.

Brieux: Brândușa (Blanchette). Comedie în 3 acte. Tradusă de Em. Gârleanu a 40 fil. plus 10 fil. porto.

Goethe: Herman și Dorothea. Traducere de Oreste a 30 fil. plus 5 fil. porto.

Ivan Turgheneff: Faust. Traducere de N. Pastia a 30 fil. plus 5 fil. porto.

Au apărut și se găsesc de vânzare la „Librăria „Tribuna”:

Calendarul jubilar al „Poporului Român” pe 1912 cu 216 pagini, 125 ilustrații a 40 fil. plus 10 fil. porto.

Goethe Hermann și Dorotea. Traducere în hexametru de Maria Baiulescu, a 80 fil. plus 5 fil. porto.

POȘTA REDACȚIEI.

M. H. D-ta, care ne-ai dus odată în rătăcire plagând o cuvântare, — nu te mai poți bucura de coloanele noastre. Articolașul ce ni trimiteți poate să fie tot așa plagiat. Regretăm.

Poșta Administrației.

Eugen Eremia, Viena. Am primit 7 cor. abonament până la 1 Decemvrie l. c. Mai aveți 2.40 cor. pe luna Decemvrie 1911.

George Popa, Greovaș. Am primit 10 cor. abonament până la 1/XI 1911. Mai aveți 4 cor. de solvit până la finea a. c.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și 1911.

După plecarea ei tânăra fată primi vizita cusătorei; încântată de a avea o distracție ea se grăbi să îmbrace rochia adusă. În vreme ce încerca o bluză fără mâneci și se privea cu capul dat pe spate în oglindă, ea auzi în salon glasul animat al tatălui ei și o altă voce de femeie, care o făcu să se rosească.

Era vocea Elenei. Mai înainte ea Natașa să și fi putut scoate bluză pe care o încerca, contesa Bezukhow intra în odaie purtând o rochie liliachie de catifea cu gulerul înalt; ea avea un zâmbet radios și binevoitor.

— O! încântătoare mea, spuse ea Natașei care se îmbujoră mai tare la chip, ești adorabilă. Ei, scumpe conte, ce însemnează asta? te afli la Moscva și nu frecventezi lumea? Nu, n'am să și dau pace: în astă seară o am la mine, pe d-șoara Georges care va spune versuri, și dacă nu mi-le aduci pe aceste două fete frumoase, mai frumoase ca d-șoara Georges, mă supăr pe d-ta.

„Soțul meu se află la Tver, altfel l-aș fi trimis pe el să vă aducă. Veniți, veniți cu siguranță la ceasurile noastre”.

Ea răspunse cu o ușoară înclinare a capului la salutul croitoresei și luă loc pe un fotoliu, așezându și cu eleganță cutele rochiei.

Ea nu mai încetă de a admira frumșetea Natașei. Ea îi cercetă toate toaletele, o complimenta, se felicita ea însăși pentru noua rochie de „gaz metalic” pe care o primise tocmai din Paris și o sfătui pe Natașa să și poruncească și ea una la fel.

(Va urma)

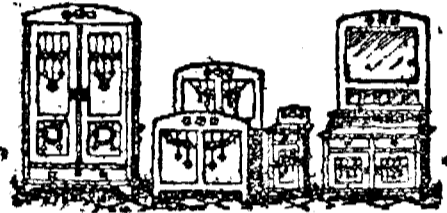
REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

in

BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43. Rákóczi-ut 14.
(Lângă »Apollo«)

— **Nicolas Hencilă** —
măsar de zidiri și mobile
Déva, Str. Vasut No 18. (Casa proprie).

Aduce cu stimă la cunoștință on. public din loc și provincie, că și-a provăzat și mărit atelierul de măsurit cu puteri de muncă corespunzătoare cerințelor de azi.

Primește totfelul de lucrări pentru zidiri și mobile, precum și reparări cu prețuri convenabile și pelângă serviciu prompt și conștiințos.

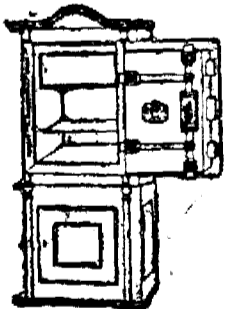
Mare magazin de tot felul de mobile pregătite din materialul cel mai excelent uscat dela cele mai simple până la cele mai luxoase.

Fabrica budapestană de casse de bani
Gelléri și Schuller

BUDAPEST

Fabrica: IX., Rákos-utca 4. Depozitul orașenesc și biroul: V. Széchenyi-u. 7.

Liferanții ministerului de agricultură, de honvezi, căilor ferate ungare și al poștelor.

Efectuiază casse de bani, libere contra focului și spargerilor, casse pancelate pentru păstrarea documentelor.

Catalog gratuit și franco.

Noutate surprinzătoare!
600 de bucăți numai 4 coroane.

Un ciasornic practic, sistem Anker, aurit frumos, umblă 36 ciasuri, cu lanț cu tot (garanție 3 ani) 1 cravată modernă pentru bărbați, 3 batiste ff, 1 spiț pentru țigări cu chihlibar, 1 inel pentru bărbați cu imitație de briliant, 1 broșă elegantă (noutate), 1 oglindă de buzunar, 1 punguliță de piele, 1 cuțișă cu unelte, 1 păreche butoni de manșete, 3 butoni de cămașă (toate din aur duble cu încheietoare patentată), 1 album de 36 icoane dintre cele mai frumoase, 5 articole de haz (foarte nostime), 20 articole de corespondență și alte 500 de articole folositoare și necesare în orice gospodărie. — Toate împreună cu ciasornicul, care singur valorează prețul, se trimit pe lângă rambursarea sumei de 4 K. prin Casa centrală de expediție: F. WINDISCH, Krakau, Nr. G/57. NB. Bani se retrimite dacă obiectele nu convin.

Stefan Fekesházy

Institut de văpsitorie de haine și curățătorie chimică.
Bistrița, Fötér 17. Lângă Primărie.

Primește: curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și albituri de pat; perdele și orice lucrări de bransa aceasta cu prețuri foarte ieftine.

Curățire și vopsitorie chimică de totfelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii și jachete fără ale desface; apoi materii de mobile, perdele dantele și altele. Execuție promptă. Prețuri foarte moderate.

De neîntrecut!

Spălătorie aranjată cu mașini electrice pentru curățirea chimică a hainelor, colorare și spălarea fulgilor de perini.

LUCZA JÓZSEF

Seghedin—Szeged, Laudon-utca 9. sz.
(Colțul pieței Valeria.)

Având sistem propriu de a curăți chemic și a colora, sunt neîntrecut în meseria mea. Colorez haine de domni, dame, copii, dantele, stufe de mobile și covoare. Pierdelele le spăl cu mare grijă Pentru doliu colorez haine în negru. Comandele le execut îndată cu mare acurateță. Baltoane de piele le colorez în colori închise.

VINURI

vechi și noi de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) **Petru Benea**, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Vin alb K —68; litru. Rizling —70. Roșu —94.

Vinuri din anul 1910: Carbenet alb K —70 litru. Șiller K —54. Rizling K —56. Rizling și Ruje amestecat K —52 litru.

Vin din anul 1911 K —48 litru.

Vinul să expedieze cu rambursă, dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni Pentru calitatea vinului garantez.

Petru Benea
propr. și neg. de vinuri
Világos (Arad m.)

Cel mai mare magazin de blănărie!

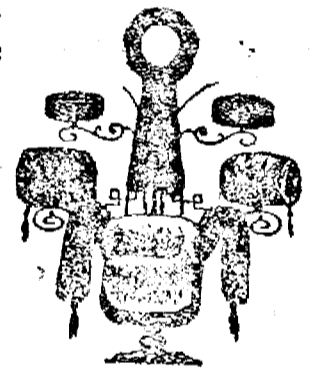
Ragályi János

Temesvár-Gyárvaros, Kossuth Lajos-tér 2.

Iși recomandă în atenția on. public din localitate și provincie **hogatul asortiment de blănărie** cu prețurile cele mai convenabile. Arti-

cole de fabricație proprie; mantale de blană, blane de călătorie, — manșoane, boale căciuli pentru domni și doamne ultima modă și lucrate cu gust.

Prețuri ieftine. — Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptuire, căptușirea și colierea mantalelor. Serviciu prompt și conștiințos. Numai marfă bună și execuție de I-u rang.

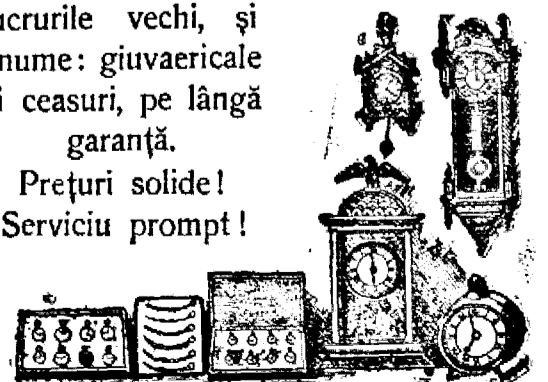

Schapira Arnold

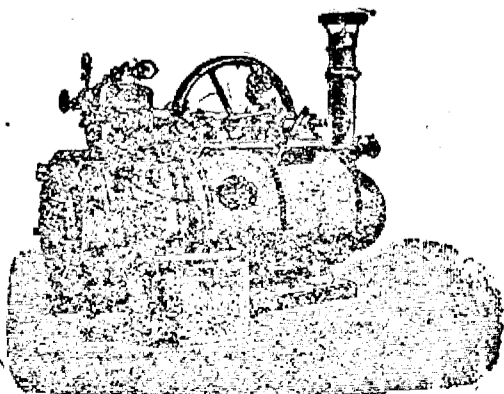
giuvaergiu, ciasornicar și optician,
Brassó, Strada Porții 36.

Mare asortiment în ceasuri de buzunar, de aur, argint și nickel, în ceasuri de părete. Giuvaerice fine, cu briliante, obiecte de lux în argint și articole optice. In atelierul meu se reparaază ca nouă, lucrurile vechi, și anume: giuvaerice și ceasuri, pe lângă garanță.

Prețuri solide!
Serviciu prompt!

Prima industrie de cazane din Ungaria
Szatmáry Mihály, turnător de cazane,
Szeged,
Szentháromság-utca 41. sz. (casa proprie).

Aduc la cunoștință on. public, că atelierul meu de cazane l'am înouit cu diferite mașini, așa că sunt în stare să satisfac ori-ce comandă. Pregătesc cazane pentru abur, repar cazane la mori, corăbii, cazane de apă, petroleu, spirt și chiar și cazane la locomobile.

Anunțuri

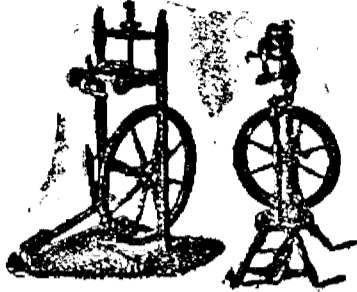
primește administrația »Tribunei«, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Premiat la expoziția industrială din Sibiu în 1903.

Roate de tors

din material uscat și mers liniștit, pe lângă garanție, să află de vânzare la

Emil Krauss,

strungărie și atelier cu putere motorică.

Sibiu—Nagyszeben,

Margarethengasse Nr. 5.

Orice roată ce nu merge bine să primește înapol.

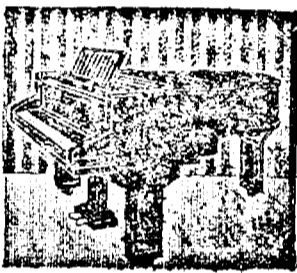
Pianuri sau Harmoniuri

se cumppără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri

V. Heldenberg, Sibiu Strada Cîsnădiei 9.

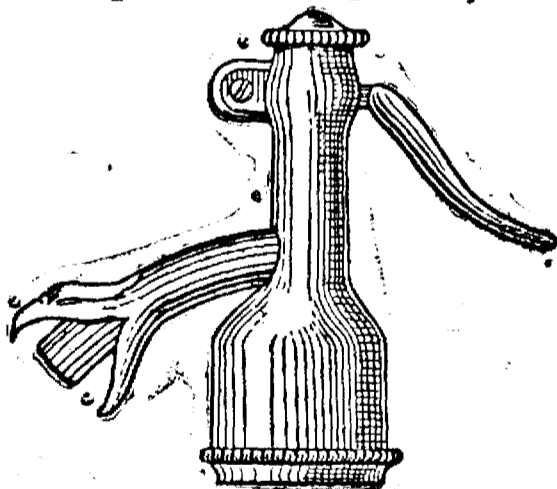
(vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman). întemeiat la anul 1867 ca l-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică. Sortiment bogat de pianuri de închiriat. — Plătire în rate după dorință. Pianuri vechi să primesc ca schimb.

Itzkovits Gerson, Budapesta, IX.,
Strada Tompa No 14.

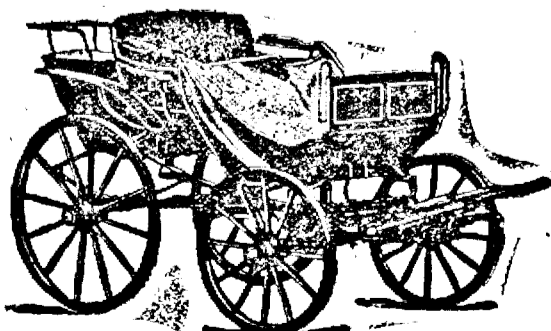
Dulapuri de gheață la cari e necesară gheață puțină, preparate pentru măsurarea vinului și a berei, conducte la pregătirea berei și pentru scurs, în prețuri moderate și serviciu prompt. Intreprindere de accesorii la fabricarea zodei, sticle de Bohemia, sirup de smeură, lămâi și ananas, alabastru și praf de limonadă ș. a. Comandele se efeptuiesc prompt și cu prețuri convenabile.

Urmasul lui Francisc Mirko **ADOLF LOGOFET**

Timișoara-Josefin, Str. Fröbel No 16.

Primește spre efectuare totfelul de lucrări de fabricări de căruțe

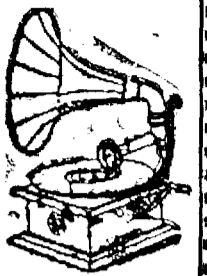
pe lângă serviciu culant și execuție promptă.

Mai departe execută tot-felul de lucrări de șelar, lustritor, faur și rotar etc.

pe lângă prețurile cele mai ieftine

Nici o fabrică de gramafoane și cufoane nu poate să lifereze mai ieftin ca

Reich Aladár,

atelier de instrumente muzicale.

Budapest, VIII., Népszínház-u. 27 T.

Catalog gratuit.

Májerszky Barnabás

fabricant de mașini

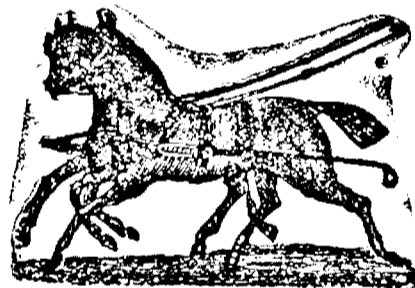
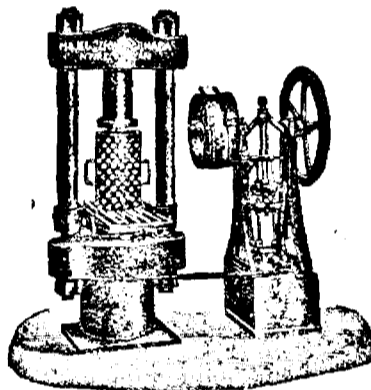
in Nyiregyháza.

Fabrichează după o experiență bogată ca specialitate

prese de olei mănate cu apă.

Plue de olei, construcție simplă ori complicată. Prăjitori de olei pentru încălzire cu aburi ori foc. Teasc pentru sâmburi de bostan. Mașini pentru perfecționarea oleiului și aranjamentul complet pentru fabricarea oleiului. Unele de melițat floarea soarelui, ș. a.

Exportul până acum în 237 uzine.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie:

Orendt G. & Feiri W.

(odinioară Societatea curelarilor)

Sibiu—Nagyszeben,

Heltauerg. Str. Cîsnădiei 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate. Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut și legaș, Sky (vârzobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni jamperi de piele fabricație proprie, pentru civili și militari, cari stau strîns lipite pe picior. — Reparările se execută prompt. Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (toluri) de cai și cofere de călătorie. — Comandele se efeptuiesc conștințios.

Schrimpl Szaniszló

cea mai mare turdătorie și fabrică de luminări de ceară în Ungaria de sud

Temesvár-Gyárvaros, Fő-utca.

Recomandă comercianților: turte și prăjituri cu miere, precum și luminări de ceară, albe și colorate, facile cu

preț moderat. — Biseriilor se dă la cumpărarea de luminări rabat. — Comandele se îndeplinehc prompt.

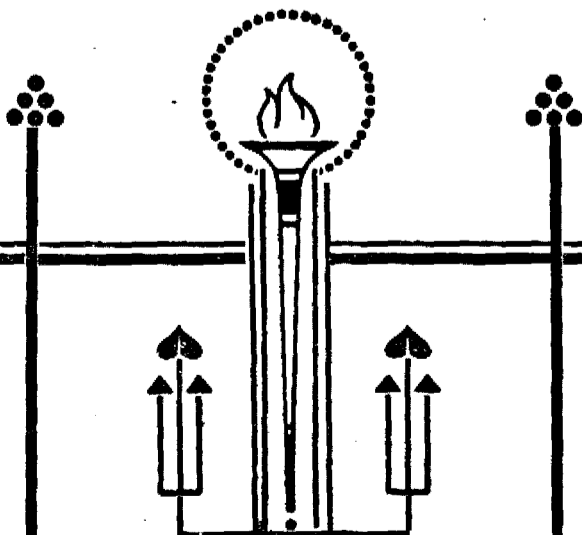

Telefon p. oraş şi comitat 502.

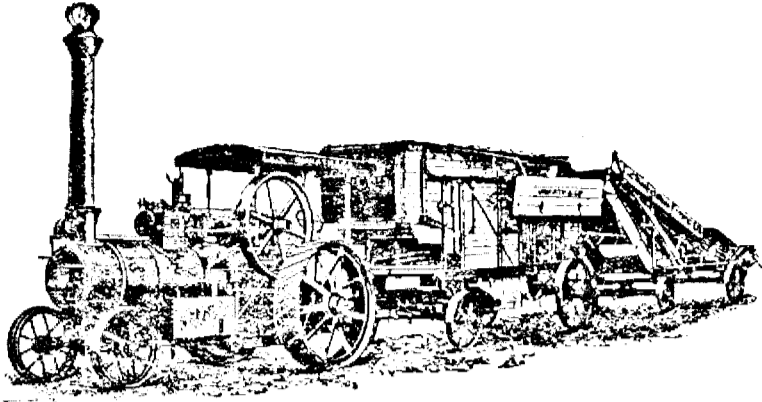
TRIBUNA

▣ INSTITUT TIPOGRAFIC ▣
 ▣ NICHIN ŞI CONS. ARAD ▣

Atragem atenţiunea onoratului public românesc asupra Tipografiei noastre care e bogat asortată cu cele mai noi şi moderne litere şi maşini instalate cu motoare electrice, se recomandă pentru tipărirea de foi periodice, cărţi didactice, cărţi literare, tipăriri pentru bănci: registre, acţii, libele de depuneri, libele de plată cum şi toate celelalte blanchete necesare. Bilete de logodnă, de cununie şi de vizită, anunţe funebre, cuverte, afişe, învitări, reclame; cu un cuvânt tot ce se ţine de arta tipografică. — Comandele se execută prompt şi conştienţios. Tot aici se pot abona ziarele: »Tribuna« şi »Tribuna Poporului«.

Umrath & Comp.

Budapest, V. ker. Váci-körút 60. sz.

Își recomandă fabricațiile sale și anume:

Locomotive de drum de sine umblătoare de 6, 8 și 10 HP.

Locomobile de 3—200 HP pentru scopuri economice și industriale.

Mașine de frezat (îmblătit) cu putere de vapor, motorică, mînaj cu cai și cu mîna; mai departe: pluguri, grape, tăvăluguri, triore.

Mașine de sămănat, de cosit și secerat, vînturători, batoze de curățit porumb, zdrobitori de struguri, prese de struguri, tocători de paie și nutreț, mașine de tăiat sfeclă, morișche de uruit, pompe de fântâni și tumbe de stropit cu suc de gunoi; în executarea cea mai bună, cu prețuri moderate și condițiuni favorabile de solvire. Catalog de prețuri românesc trimitem gratis și franco. — *Corespondență românească.*

Edificare ieftină!

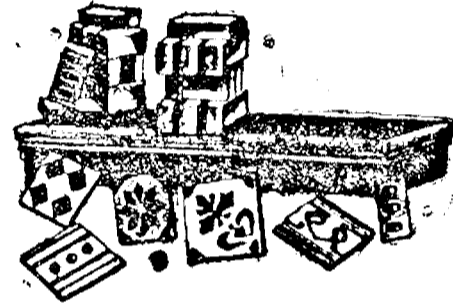
Intrece ori-care edificare din alt material. Sistemul meu e brevetat Nr. S—5546. Se face prin prepararea în mod propriu al betonului, ori alte materii.

Primesc totfelul de edificări, locuințe, case de închiriat, edificii economice și dominiare, crepuri, fântâni, poduri, canalizări, îngrădituri, trepte, padimentări de terase, acoperiș facement, învăitori de cement.

În depozitul meu se găsesc felurite preparate de cement, pietri de edificiu, țigle, colonne pentru case, streșini, trestie pentru tinciuală, cement Portland, gips, var stins ș. a. — *Prețuri curente trimit gratuit.*

Iosif Simics

Întreprindere de edificare cu beton, fabricant de obiecte de cement și pierte.

Nr. telefonului:
246.

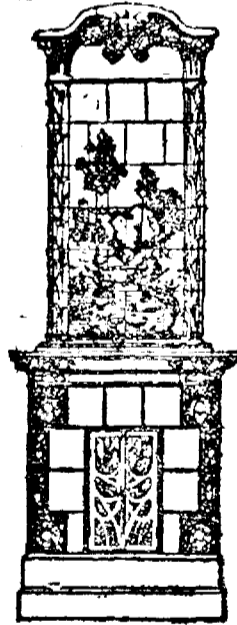
(Casa proprie)
LUGOȘ,
Str. Buziaș 37.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că mi-am aranjat în Timișoara, Piața George Nr. 4. un modern

atelier dentistic.

Practica mea veche mă dispenzează de o mai amănunțată recomandare, augurându-mi în schimb încrederea în satisfacerea ori-cărei pretenții a pacienților. — Cu stimă:

Götzl Mór,
dentist.

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în (Cluj) Kolosvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin înregistrat și provăzut cu *cuptoare din țară și străinătate*, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

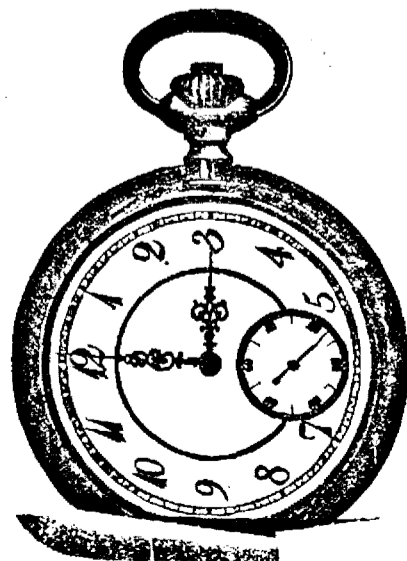
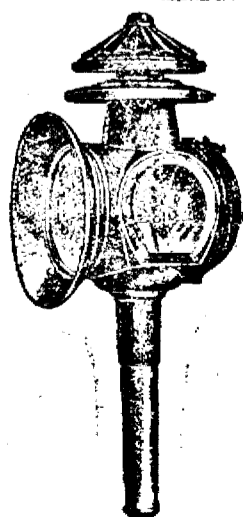
Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurînd-ul totodată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.

Omaszta János,
fabricant de lămpi pentru trăsuri.

Budapest VIII. Óriás-utca 20/a
Primește comande de ori-ce lămpi pentru trăsuri și automobile, — comande pentru galvanoplastică și ori-ce reparațiuni de branșe.

Cele mai bune
orologe
— cele mai solide și cele mai după modă —
juvaericeale
atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă cheazășie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED:

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.
Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.)
Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.